

*Zámer vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie*

Hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína

Investor: PROFMAT spol. s r.o.

Gbelce, August 2011

I ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

Názov

PROFMAT spol. s r. o.

Identifikačné číslo (IČO)

31 425 518

Sídlo

Búčska cesta 665, Gbelce 943 42

Kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Oprávneným zástupcom navrhovateľa je:

Meno: Ing. Róbert Halász

Adresa: Ružová 612, Gbelce

Tel.: +421/0905 652 199

e-mail: profmatt@panelnet.sk

Údaje kontaktnej osoby

Kontaktnou osobou navrhovateľa je:

Meno: Ing. Róbert Halász

Adresa: Ružová 612, Gbelce

Tel.: +421/0905 652 199

e-mail: profmatt@panelnet.sk

II ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

1. Názov

Hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína

2. Účel

Účelom a predmetom hodnotenia navrhovanej činnosti je príprava, výstavba a prevádzkovanie novej haly na výrobu pasterizovaných štiav a vína v kat. úz. Gbelce. Z obchodného hľadiska si to vyžaduje záujem o tieto výrobky na trhu. V navrhovaných priestoroch bude umiestnená linka pre výrobu ovocných štiav a vína. Záujmovú investíciu predstavuje samotné technologické zariadenie na spracovanie ovocia a hrozna lisovaním, nasledujúcou filtráciou šťavy, pasterizáciou na plnením do plastických vakov za horúca, alebo uložením do sterilných nerezových nádob. Tiež na časti technológie je možnosť výroby tichého vína, čím sa vytvára možnosť kombinácie finálnych produktov, tiež sa zvýši aj pestrosť v sortimente výrobkov. Technologické zariadenie je konštruované v stabilnom prevedení a bude umiestnené a namontované pevne vo výrobných priestoroch budovy s pripojením na zdroj vody a el. energie.

Navrhovateľ predkladá zámer na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína v súlade s pol. číslo 1. – Pivovary, sladovne, vinárske závody a výrobné nealkoholických nápojov bodu 12. Potravinársky priemysel, prílohy č.8 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Užívateľ

PROFMAT spol. s r. o.

4. Charakter činnosti

Predmetom riešenia navrhovanej činnosti je výroba pasterizovaných ovocných štiav a vína a skladovanie hotových výrobkov. Podrobnejšie popisy jednotlivých činností v tomto zámere sú uvedené v časti technické riešenie.

Technologické zariadenie na spracovanie na 100%-nú ovocnú šťavu s výkonom 300 lit. šťavy za hodinu prevádzky je schopné pri sezónnom využití cca 90 dní spracovať pomerne veľký objem ovocia alebo hrozna.

Konštrukcia jednotlivých strojov mobilného zariadenia vychádza zo súčasných technických riešení podobných zariadení. Základným princípom technológie spracovania je postup, pri ktorom dochádza po vyklopení palety s ovocím k ručnému vytriedeniu nevhodných plodov a ich odstráneniu mimo procesu spracovania. Vytriedené plody sa dostávajú do zásobníka šikmého dopravníka, v ktorom sa nachádza cca 200 lit. vody, ktorá stále priteká v množstve cca 2-3 lit/min. pri ostrekovaní z trysiek nachádzajúcich sa už na šikmom dopravníku. Pohybom lopatiek dopravníka dochádza k ich umývaniu. Na konci dopravníka je umiestnený rotačný drtič, ktorý pri spracovaní drtí jablká na drť o rozmeroch, ktoré umožňuje postupné vytlačanie - lisovanie šťavy tlakom valcov na plastovom sitovom páse. Na sitopásovom lise je možnosť nastavenia rýchlosti pásu pomocou frekvenčného

meniča, čím sa dosahuje požadovaná výlisnosť v závislosti na zrelosti jablák. Šponovanie pásu sa deje pomocou pneumatického valca automaticky, vzduch je zabezpečený zabudovaným kompresorom. Čistenie pásu od jemnej drte je riešené programom čistenia, pri ktorom z vnútornej strany pásu je inštalovaný pohyblivý mechanizmus s tryskou, z ktorej pri tlaku cca 8 MPa je striekaná voda s cieľom vystriekať u jemných otvorov sitového pásu čiastočky drte. Potreba vody na vystrekovanie pásu pri občasnom režime čistenia je cca 250-400 lit./hod. Sitopásový lis plní pri lisovaní aj na 80% funkciu filtra. Vylisovaná šťava sa akumuluje v nerezovej nádrži v spodnej časti lisu, z ktorej je potrubím a odstredivým čerpadlom vybaveného bypassom tlačaná do dvojkomorového filtra s jemným sitkom, v ktorom dochádza k zachyteniu zastávajúcich častí drene, ktoré by mohli prekážať pri plnení. Dvojkomorový nerezový filter umožňuje stálu kontinuálnu filtráciu šťavy, pretože ak sa sitko zaplní, šťava sa bypassom vracia do nádrže ba obsluha musí prepnúť filtráciu do druhej komory. V prípade požiadavky na dosiahnutie vyššej čírosti šťavy sa odporúča použiť zo zostavy linky flotačné čerpadlo s nádržou. Tým sa dosiahne odstránenie kalov pod 0,5%.

Následne sa šťava hromadí v nerezových nádržiach s objemom 220 lis, spolu 440 lit. čo je cca hodinová zásoba pre pasterizačnú jednotku. Následne pomocou odstredivého čerpadla s bypassom je šťava odčerpávaná z nádrže do pasterizačnej jednotky, v ktorej sa cez rúrkový výmenník umiestnený v horúcej vode zohrieva na požadovanú pasterizačnú teplotu. Pasterizačná jednotka je vybavená elektrickým ohrevom s výkonom 27 kW a obehového čerpadla udržiava regulačného ventilu automaticky. Sledovanie priebehu teploty je možné na analógových ukazovateľoch.

Šťava s výstupnou teplotou cca 85°C je čerpadlom tlačaná cez potrubie a trojcestný ventil buď do plničky na plastové vaky, alebo do plničky fliaš, v oboch prípadoch za horúca. Pri prechode šťavy na vstupe do plničky ju vizuálna kontrola teploty pretože dochádza k menšiemu poklesu ochladzovaním. Dôležité udržiavať teplotu plnia min. 80°C. Nie je tiež žiaduce plnenie vyššou teplotou z dôvodu straty aromatických látok a možnej karamelizácii cukrov. Pri plnení za horúca je nutné poučiť obsluhu o možnom riziku pri manipulácii s horúcim predmetom, a zabezpečiť príslušné pracovné pomôcky, čím sa riziko popálenia minimalizuje.

technologický postup :

- príjmová časť pre kôstkoviny zostáva u jablák včítane vytriedenia a umývania. Je však nutné vyradiť z činnosti drtič-mlýnček a nasmerovať padanie plodov od kôstiek, čím získame drť, ktorá je membránovým čerpadlom prepravená do votátora, pričom pri vstupe je dávkovaný dávkovacím čerpadlom maceračný enzým na rozloženie pektínov enzýmov pektináza napr. Frukozym M, ktorého účinnosť po dobu cca 1 hod. pri teplote 45°C by mala zabezpečiť efektívnu mechanickú extrakciu šťavy. Macerovaná drť sa membránovým čerpadlom prepraví do pásového lisu, šťava po vylisovaní a úprave/filtrácia, flotácia/ na pasterizáciu a plnenia ako u jablák.
- pri spracovaní hrozna sa vychádza v skutočnosti, že zber hrozna u spoločnosti Profmat, s.r.o. riešený zberovými strojmi a prepravovaný v kontajneroch, pričom bobule hrozna sú prakticky bez strapiny. To umožňuje, aby sa bobule priamo vretenovým čerpadlom dopravili do voltátora, prípadne je možno použiť na zvýšenie účinnosti aj odkôstkovacie zariadenie so sitom s najväčším priemerom dierok. Následne je postup podobný, ako pri úprave drte kôstkovín, avšak s použitím špeciálneho enzýmu typu Fruktozým BE s pôsobením pri teplote 50-55°C cca 1 hod. Uvedený enzým zabezpečuje vysokú účinnosť pri extrakcii antokyanových farbív u bobuľového ovocia /čierne ríbezle/. Macerovaný rmut je prepravovaný na lisovanie, po vylisovaní a úprave /filtrácia, flotácia/ na pasterizáciu a uskladnenie. V prípade, že sa mušt použije na výrobu tichého vína, je nutná po lisovaní úprava/flotácia, filtrácia/ a po vychladnutí na zabezpečenie následnej fermentácie pridať príslušný kmeň vinných kvasiniek.

Spracovanie muškátového hrozna na tiché víno je riešené samostatným lisovaním z dôvodu aby nedochádzalo k nožnej infekcii zariadení a dopravných systémov. Tiež je riešená požiadavka

investora, aby bola možnosť iniciácie čiastočnej fermentácie v nádrži ešte krátko pred lisovaním. Preto bol volený nasledovný postup :

- bobule hrozna sa v priebehu dňa vretenovým čerpadlom prepravujú do nádrže s objemom 5000 lit., pričom na zvýšenie výlisnosti odporúčame pridať enzým Fruktozym MB v min. dávke s tým, že môže nasledovať lisovanie v noci, včítanie úpravy flotáciou a filtrovaním s režimom riadenej fermentácie- zariadenie Vincool. Doprava hroznového muštu do nádrži či už vo forme prírodnej šťavy, alebo k výrobe tichého vína je zabezpečená odstredivým čerpadlom Packo FP2/40 a samostatným nerezovým potrubím. Uvedeným čerpadlom je riešená aj manipulácia vína na plnenie a filtráciu. Po ukončení fermentácie počas skladovania vína a štiav sa do vyskladovania bude používať chladenie priestorov samostatnými chladiacimi jednotkami dodanými v rámci stavebnej činnosti.

Ako sme už uviedli základnou technologickou metódou získavania prírodných ovocných štiav je mechanická extrakcia, pasterizácia a plnenie šťavy do obalov zo horúca pri teplote min. 79-80°C. Stabilita šťavy sa dosahuje pomerne dlhým účinkom teploty šťavy nad 65°C, za predpokladu, že je použitá na výrobu kvalitná a zdravotne bezpečná surovina, obaly a je vykonávaná pravidelná sanitácia zariadenia, dodržiavaná hygiena a čistota spracovaní. K uloženiu hotových výrobkov bude využívané samostatné skladovacie priestory vybavené paletovými regálmi v 3 radoch a chladením na vychladenie výrobkov po pasterizácii budú využívané manipulačné priestory na prípravu a expozíciu vč. regálov.

Z dôvodu sortimentu výrobkov je možnosť spracovania rôznych druhov ovocia a zeleniny. Spracovanie hrozna na hroznovú šťavu, ktorá má vyššiu refrakciu cukrov ako bežné ovocie umožňuje, alebo doslova si pýta výrobu nektárov a im podobných výrobkov, ktoré umožňujú príslušné hlavy potravinového kódexu.

Navrhovaná činnosť je v súlade s kritériami Prílohy č. 8 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z., kapitola 12 – Potravinársky priemysel, pol. 1 – Pivovary, sladovne, vinárske závody a výrobné nealkoholických nápojov, časť B zisťovacie konanie bez limitu.

Základné dispozično – prevádzkové ukazovatele

Počet podzemných podlaží	0
Počet nadzemných podlaží	1
Podlažná plocha 1 np	525 m ²
Celková podlažná plocha objektu	552 m ²
Obostavaný objem objektu	3 570 m ³
Maximálny počet pracovníkov	4
Úžitková plocha	525 m ²
Počet jestvujúcich parkovacích miest na teréne v areáli ...	10
Sezónne využitie sa predpokladá cca	90 dní
Práca pri predĺženej smenovej prevádzke	10 hod.
Denné spracované množstvo ovocia	4,5 t
Sezónne spracované množstvo ovocia	405 t
Sezónne množstvo výrobku	2700 hl prírodnej šťavy
Pri balení do 5 lit. obalov je to 64 800 ks. Na využitie linky je teda nutné zabezpečiť min. 400 t jablák.	

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj : Nitriansky

Okres : Nové Zámky

Obec : Gbelce

Katastrálne územie : Gbelce

Miesto stavby : Gbelce

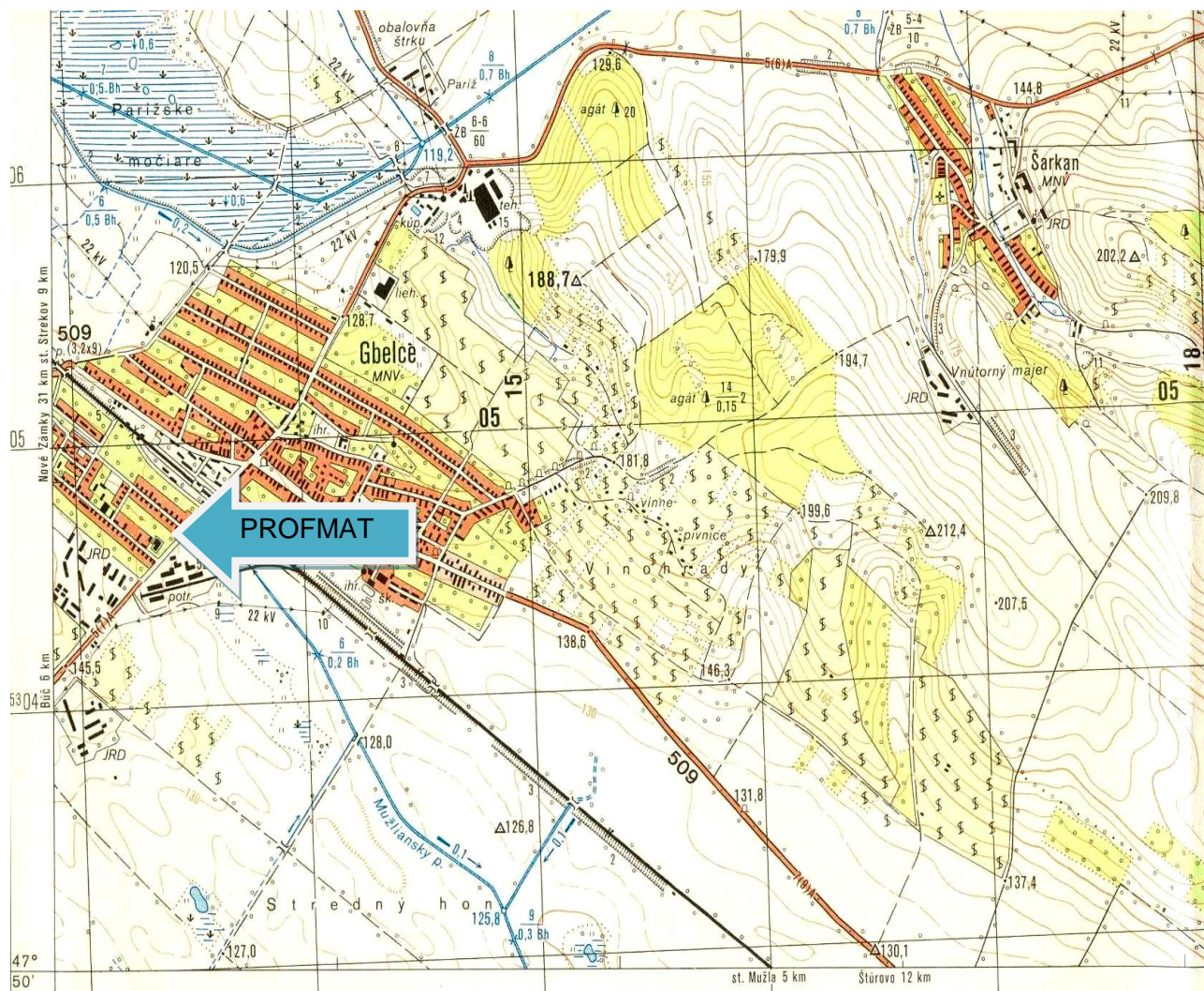
Parcelné číslo : 1235

Pozemok je v zastavanom území obce Gbelce.

Vlastník : PROFMAT spol. s r. o. Gbelce

Investor : PROFMAT spol. s r. o. Gbelce

6. Prehľadná situácia M 1:50 000

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky

Predpokladaný začiatok výstavby :	september 2011
Ukončenie výstavby :	október 2011
Prevádzka :	november 2011
Predpokladaný termín ukončenia prevádzky :	trvanie činnosti nie je ohraničené

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

V rámci existujúceho areálu spoločnosti Profmat s. r. o. Gbelce sa umiestni jeden nový objekt haly, zameranej na výrobu pasterizovaných štiav a vína, ktorej vlastníkom a prevádzkovateľom bude Profmat s. r. o. Hmota objektu je zvolená ako jednoduchý kváder. Poloha novonavrhovanej budovy sa bude nachádzať cca 80 m od zásobovacieho vstupu do areálu. Navrhovaný objekt sa bude nachádzať v severozápadnej časti jestvujúceho areálu f. Profmat s. r. o. Objekt bude z hľadiska podmienok dopravného prístupu pre automobilovú dopravu sprístupnený skrz jestvujúci nákladný vstup a jestvujúcu areálovú oceľovobetónovú komunikáciu.

Architektúra haly je založená na jednoduchom pôsobení kvádra. Fasáda bude opláštená profilovaným sendvičovým panelom s horizontálnou orientáciou profilácie. Zastrešenie bude pultovou strechou s vonkajším obvodnením. Časť haly bude zo severnej strany vybavená presvetľovacími pásmy z polykarbonátovej výplne.

Navrhovaný objekt je prevádzkovo rozdelený na 3 časti :

- výrobná časť
- skladovacia časť
- administratívno sociálna časť

Jednotlivé časti sú vzájomne prevádzkovo prepojené.

Technologické zariadenie na spracovanie 100%-nú ovocnú šťavu s výkonom 300 lit. šťavy za hodinu prevádzky je schopné pri sezónnom využití cca 90 dní spracovať pomerne veľký objem ovocia alebo hrozna.

Konštrukcia jednotlivých strojov mobilného zariadenia vychádza zo súčasných technických riešení podobných zariadení. Základným princípom technológie spracovania je postup, pri ktorom dochádza po vyklopení palety s ovocím k ručnému vytriedeniu nevhodných plodov a ich odstráneniu mimo procesu spracovania. Vytriedené plody sa dostávajú do zásobníka šikmého dopravníka, v ktorom sa nachádza cca 200 lit. vody, ktorá stále priteká v množstve cca 2-3 lit/min. pri ostrekovaní z trysiek nachádzajúcich sa už na šikmom dopravníku. Pohybom lopatiek dopravníka dochádza k ich umývaniu. Na konci dopravníka je umiestnený rotačný drtič, ktorý pri spracovaní drtí jablká na drť o rozmeroch, ktoré umožňuje postupné vytlačanie - lisovanie šťavy tlakom valcov na plastovom sitovom páse. Na sitopásovom lise je možnosť nastavenia rýchlosti pásu pomocou frekvenčného meniča, čím sa dosahuje požadovaná výlisnosť v závislosti na zrelosti jablák. Šponovanie pásu sa deje pomocou pneumatického valca automaticky, vzduch je zabezpečený zabudovaným kompresorom. Čistenie pásu od jemnej drte je riešené programom čistenia, pri ktorom z vnútornej strany pásu je inštalovaný pohyblivý mechanizmus s tryskou, z ktorej pri tlaku cca 8 MPa je striekaná voda s cieľom vystrieť u

jemných otvorov sitového pásu čiastočky drte. Potreba vody na vystrekovanie pásu pri občasnom režime čistenia je cca 250-400 lit./hod. Sitopásový lis plní pri lisovaní aj na 80% funkciu filtra. Vylisovaná šťava sa akumuluje v nerezovej nádrži v spodnej časti lisu, z ktorej je potrubím a odstredivým čerpadlom vybaveného bypassom tlačaná do dvojkomorového filtra s jemným sitkom, v ktorom dochádza k zachyteniu zastávajúcich častí drene, ktoré by mohli prekážať pri plnení.

Dvojkomorový nerezový filter umožňuje stálu kontinuálnu filtráciu šťavy, pretože ak sa sitko zaplní, šťava sa bypassom vracia do nádrže ba obsluha musí prepnúť filtráciu do druhej komory. V prípade požiadavky na dosiahnutie vyššej čírosti šťavy sa odporúča použiť zo zostavy linky flotačné čerpadlo s nádržou. Tým sa dosiahne odstránenie kalov pod 0,5%.

Následne sa šťava hromadí v nerezových nádržiach s objemom 220 lis, spolu 440 lit. čo je cca hodinová zásoba pre pasterizačnú jednotku. Následne pomocou odstredivého čerpadla s bypassom je šťava odčerpávaná z nádrže do pasterizačnej jednotky, v ktorej sa cez rúrkový výmenník umiestnený v horúcej vode zohrieva na požadovanú pasterizačnú teplotu. Pasterizačná jednotka je vybavená elektrickým ohrevom s výkonom 27 kW a obehového čerpadla udržiava regulačného ventilu automaticky. Sledovanie priebehu teploty je možné na analógových ukazovateľoch.

Šťava s výstupnou teplotou cca 85°C je čerpadlom tlačaná cez potrubie a trojcestný ventil buď do plničky na plastové vaky, alebo do plničky fliaš, v oboch prípadoch za horúca. Pri prechode šťavy na vstupe do plničky ju vizuálna kontrola teploty pretože dochádza k menšiemu poklesu ochladzovaním. Dôležité udržiavať teplotu plnia min. 80°C. Nie je tiež žiaduce plnenie vyššou teplotou z dôvodu straty aromatických látok a možnej karamelizácii cukrov. Pri plnení za horúca je nutné poučiť obsluhu o možnom riziku pri manipulácii s horúcim predmetom, a zabezpečiť príslušné pracovné pomôcky, čím sa riziko popálenia minimalizuje.

Technologický postup :

- príjmová časť pre kôstkoviny zostáva u jablák včítane vytriedenia a umývania. Je však nutné vyradiť z činnosti drtič-mlýnček a nasmerovať padanie plodov od kôstiek, čím získame drť, ktorá je membránovým čerpadlom prepravená do votátora, pričom pri vstupe je dávkovaný dávkovacím čerpadlom maceračný enzým na rozloženie pektínov enzýmov pektináza napr. Frukozym M, ktorého účinnosť po dobu cca 1 hod. pri teplote 45°C by mala zabezpečiť efektívnu mechanickú extrakciu šťavy. Macerovaná drť sa membránovým čerpadlom prepraví do pásového lisu, šťava po vylisovaní a úprave /filtrácia, flotácia/ na pasterizáciu a plnenia ako u jablák.
- pri spracovaní hrozna sa vychádza v skutočnosti, že zber hrozna u spoločnosti Profmat, s.r.o. riešený zberovými strojmi a prepravovaný v kontajneroch, pričom bobule hrozna sú prakticky bez strapiny. To umožňuje, aby sa bobule priamo vretenovým čerpadlom dopravili do voltátora, prípadne je možno použiť na zvýšenie účinnosti aj odkôstkovacie zariadenie so sitom s najväčším priemerom dierok. Následne je postup podobný, ako pri úprave drte kôstkovín, avšak s použitím špeciálneho enzýmu typu Frukozym BE s pôsobením pri teplote 50-55°C cca 1 hod. Uvedený enzým zabezpečuje vysokú účinnosť pri extrakcii antokyanových farbív u bobuľového ovocia /čierne ríbezle/. Macerovaný rmut je prepravovaný na lisovanie, po vylisovaní a úprave /filtrácia, flotácia/ na pasterizáciu a uskladnenie. V prípade, že sa mušt použije na výrobu tichého vína, je nutná po lisovaní úprava /flotácia, filtrácia/ a po vychladnutí na zabezpečenie následnej fermentácie pridať príslušný kmeň vinných kvasiniek.

Spracovanie muškátového hrozna na tiché víno je riešené samostatným lisovaním z dôvodu aby nedochádzalo k nožnej infekcii zariadení a dopravných systémov. Tiež je riešená požiadavka investora, aby bola možnosť iniciácie čiastočnej fermentácie v nádrži ešte krátko pred lisovaním. Preto bol volený nasledovný postup :

- bobule hrozna sa v priebehu dňa vretenovým čerpadlom prepravujú do nádrže s objemom 5000 lit., pričom na zvýšenie výlisnosti odporúčame pridať enzým Frukozym MB v min. dávke s

tým, že môže nasledovať lisovanie v noci, včítanie úpravy flotáciou a filtrovaním s režimom riadenej fermentácie- zariadenie Vincool. Doprava hroznového muštu do nádrži či už vo forme prírodnej šťavy, alebo k výrobe tichého vína je zabezpečená odstredivým čerpadlom Packo FP2/40 a samostatným nerezovým potrubím. Uvedeným čerpadlom je riešená aj manipulácia vína na plnenie a filtráciu. Po ukončení fermentácie počas skladovania vína a štiav sa do vyskladovania bude používané chladenie priestorov samostatnými chladiacimi jednotkami dodanými v rámci stavebnej činnosti.

Ako sme už uviedli základnou technologickou metódou získavania prírodných ovocných štiav je mechanická extrakcia, pasterizácia a plnenie šťavy do obalov zo horúca pri teplote min. 79-80°C. Stabilita šťavy sa dosahuje pomerne dlhým účinkom teploty šťavy nad 65°C, za predpokladu, že je použitá na výrobu kvalitná a zdravotne bezpečná surovina, obaly a je vykonávaná pravidelná sanitácia zariadenia, dodržiavaná hygiena a čistota spracovaní. K uloženiu hotových výrobkov bude využívané samostatné skladovacie priestory vybavené paletovými regálmi v 3 radoch a chladením na vychladenie výrobkov po pasterizácii budú využívané manipulačné priestory na prípravu a expozíciu vč. regálov.

Z dôvodu sortimentu výrobkov je možnosť spracovania rôznych druhov ovocia a zeleniny. Spracovanie hrozna na hroznovú šťavu, ktorá má vyššiu refrakciu cukrov ako bežné ovocie umožňuje, alebo doslova si pýta výrobu nektárov a im podobných výrobkov, ktoré umožňujú príslušné hlavy potravinového kódexu.

Technologické riešenie pozostáva z nasledovnej sústavy strojov a zariadení v počte 64 ks zoradených do linky – pre spracovanie jablák, kôstkovín a hrozna.

- I. Vyklápač paliet GKE
- II. Šikmý výťah SA s mlynčekom RM 2,2 na jadrové ovocie
- III. VORAN – Odkôskovacie zariadenie EP 1000
- IV. VORAN – jednopásový /sitopásový/ lis EBP 350 – 2 ks
- V. Nerezové nádrže zo špeciálnej ocele - 2 ks
- VI. Plnička plastických vakov /Bag in Box/ MBF 500
- VII. Plastové nádoby na odpad
- VIII. Čerpadlá na prečerpávanie šťavy a rmutu
- IX. Špeciálne nerezové nádrže
  - 500 l 1 ks
  - 1000 l 4 ks
  - 3000 l 14 ks
  - 4000 l 18 ks
  - 5000 l 1 ks
- X. Chladiaca jednotka Vincool pre riadené kvasenie
- XI. Analyzátor Vinematic

Záujmovú investíciu predstavuje samotné technologické zariadenie na spracovanie ovocia a hrozna lisovaním, nasledujúcou filtráciou šťavy, pasterizáciou na plnením do plastických vakov za horúca, alebo uložením do sterilných nerezových nádob. Tiež na časti technológie je možnosť výroby tichého vína, čím sa vytvára možnosť kombinácie finálnych produktov, tiež sa zvýši aj pestrosť v sortimente výrobkov. technologické zariadenie je konštruované v stabilnom prevedení a bude umiestnené a namontované pevne vo výrobných priestoroch budovy s pripojením na zdroj vody a el. energie.

Spoločnosť PROFMAT, s.r.o Gbelce súčasne obhospodaruje výmeru 520 ha poľnohospodárskej pôdy, na ktorej investor v oblasti poľnohospodárstva podniká, patrí z ovocinárskeho hľadiska Západoslovenskej intenzívnej oblasti, a do Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, v ktorých sa nachádza podstatná výmera pestovateľských plôch ovocných sádov a vinogradov v SR. Na poľnohospodárskej pôde v užívaní investora sa na 257,34 ha výmery nachádzajú registrované vinohrady, ktoré boli založené v rokoch 1965-86 s výstavbou viniča

prevažne muškátovými odrodami. Na výmere 45 ha sú ovocné sady prevažne s ovocným druhom broskyňa obyčajná. Spoločnosť patrí medzi najväčších pestovateľov viniča a ovocných drevín v okrese Nové Zámky. Trvalé kultúry sú obhospodarované bežnou agrotechnikou so zameraním na integrovanú produkciu a ekonomicky riadne využívané.

Produkcia ovocia je sústredená v jednom oplotenom objekte -vinohrade a ovocnom sade v k.ú. obce Gbelce, v blízkosti št. cesty Gbelce - Búč pod miestnym názvom Drieňová hora, ktorá sa nachádza vo vzdialenosti do 1 km od objektu spracovania. Po prehodnotení možností a analýze doterajšej výrobnnej činnosti v produkcii a kvalite ovocia predchádzajúcich rokoch sa vedenie spoločnosti rozhodlo k rekonštrukcii a modernizácii časti ovocného sadu, rámci ktorá sa zrealizovala v roku 2008-9 výstavbu ovocných drevín o výmere 10,6 ha.

So zámerom dosiahnuť lepšie zužitkovanie produkcie ovocia jednoduchým spracovaním, a tým formou pridanej práce zvýšiť hodnotu produkcie, sa vedenie spoločnosti rozhodlo vybudovať spracovateľské kapacity, ktoré by svojím účelom zodpovedali jej výrobným a ekonomickým možnostiam. Súčasne sa vychádzalo zo zistenia, že v segmente prírodných ovocných štiav je na domácom trhu stály dopyt, čím vzniká možnosť umiestnenia výrobku či už v okolitej obchodnej sieti, alebo priamym predajom z dvora, ktorý sa realizuje uskladnenie ovocia, alebo problémy odbytu ovocia v sezóne..

Technologické zariadenie je konštruované tak, že si okrem pripojenia na elektrickú prípojku, pripojenie na pitnú vodu a odpadovú vodu nevyžaduje iné pripojenia, ktorých príprava a realizácia by zvyšovala náročnosť na uvedenie do prevádzky. Investor sa preto rozhodol o umiestnení technologického zariadenia do prevádzkového areálu spoločnosti, ktoré vlastní v kat. území Gbelce, Búčka cesta 665. Vzhľadom k skutočnosti, že spracovanie ovocia a hrozna si vyžaduje z pohľadu prípravy výroby, samotnej výroby a uskladnenia produkcie splnenie hygienických podmienok výroby potravín, bude vybudovaný stavebný objekt charakteru ľahkej montovanej konštrukcie s cieľom zabezpečiť potrebné prevádzkové podmienky. Organizačne bude výroba zabezpečovaná pracovníkmi spoločnosti, pre ktorých je areál pracoviskom. Stavebným objektom je riešené uskladnenie a manipuláciou s tovarom, v priestoroch areálu možno použiť zastavané priestory ako aj spevnené plochy okolo na manipuláciu so surovinou, preto si prevádzková činnosť nevyžaduje ďalšie investície. Potrebné pripojenia na vodu a kanalizáciu /dočasne žumpa/ sa nachádzajú v areáli a budú podľa možností pripojené na obecné rozvody. V súčasnosti kapacitne na výrobu postačujú.

Elektrická prípojka na pripojenie linky bude na odber menovitého výkonu do 50 kW s istením do 100 kW sa nachádza priamo v objekte spoločnosti.

Problematika zvýšenej potreby vody pre zavedenie výroby je v súčasnosti riešené využitím vodovodného rozvodu areálu, ktorý je napojený na obecný vodovod. Pre krytie vyššej potreby vody pri spracovaní sa javí dimenzia pripojenia dostatočná. Vodný zdroj musí zodpovedať z hľadiska kvality normám pitnej vody v zmysle nar. Vlády, SR č.354/2006 z.z.

Spoločnosť je podľa výpisu LV zapísaného v katastri nehnuteľností č. 1441 v Nových Zámkoch vlastníkom pozemku p.č. 1235-6 v k.ú. Gbelce určeného k stavebnej činnosti. Zo strany Obecného úradu v Gbelciach v zmysle stavebného zákona nie sú podmienky voči umiestneniu stavby, nakoľko zodpovedá prijatému smernému územnému plánu obce.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Situovanie a poloha stavby v danej lokalite vyplýva z požiadaviek a možností investora, ktorý má pozemky vo vlastníctve. Uskutočnením predmetu návrhu sa zároveň budú riešiť súčasné problémy s expanziou firmy a nepostačujúcimi priestormi v terajšej prevádzke. Predmet navrhovanej činnosti zodpovedá kritériám organizačnej a funkčnej štruktúry prevádzkovania haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína.

10. Celkové náklady

Predpokladané náklady stavebnej a technologickej časti sú v objeme 600 000 €.

11. Dotknutá obec

Dotknutou obcou je obec Gbelce, v katastri ktorého sa má navrhovaná činnosť realizovať.

12. Dotknutý samosprávny kraj

Dotknutým samosprávnym krajom je Nitriansky samosprávny kraj.

13. Dotknuté orgány

Dotknutým orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko, alebo vyjadrenie, vydávané podľa osobitných predpisov, podmieňujú povolenie činnosti.

V tejto súvislosti je to predovšetkým:

- Obecný úrad Gbelce
- Obvodný úrad životného prostredia Nové Zámky
- Obvodný úrad Štúrovo
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, N. Zámky
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru N. Zámky.
- Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie
- Krajský úrad životného prostredia Nitra

14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je obec alebo orgán štátnej správy príslušný na vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov sa pripravovaná stavba môže realizovať iba podľa stavebného povolenia stavebného úradu. Stavebným úradom podľa zákona č. 103/2003 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. (117, ods. 1) je obec. V konkrétnom prípade je to obec Gbelce.

15. Rezortný orgán

Ministerstvo hospodárstva SR

Mierová 19

827 15 Bratislava 212

16. Druh požadovaného povolenia

Po vykonanom zisťovacom konaní bude navrhovateľ v ďalšom procese postupovať podľa rozhodnutia príslušného orgánu v tejto veci. Predpokladá sa, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať z dôvodov, ktoré sú uvedené v Kapitole II. a IV. tohto zámeru. Navrhovateľ bude ďalej postupovať podľa ustanovení stavebného zákona a ďalších špeciálnych predpisov na úseku ochrany vôd, ochrany ovzdušia, odpadového hospodárstva, dopravných a požiarnych predpisov a predpisov na ochranu zdravia. Projekt bude akceptovať obsah rozhodnutí, stanovísk a vyjadrení uplatnených v procese hodnotenia vplyvov a pripomienok dotknutých a príslušných orgánov a účastníkov konania a požiada stavebný úrad o vydanie povolenia na uskutočnenie stavby.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch presahujúcich štátne hranice

Z hľadiska vplyvov presahujúce hranice SR je možné konštatovať, že sa neočakávajú významné nepriaznivé vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a nebudú presahovať štátne hranice SR.

III Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia

Charakteristika prírodného prostredia

Hodnotené územie je súčasťou intravilánu obce Gbelce, okres Nové Zámky, kraj Nitrianský. Lokalita uvažovanej stavby sa nachádza v zastavanom území obce Gbelce na parcele č : 1235 katastrálne územie Gbelce, obec Gbelce.

V území k poľnohospodársky nevyužívaným a miestami aj zdevastovaným plochám patria:

- cesty, železničná vlečka, spevnené plochy, budovy
- územie medzi záhradami, pri podchode popod železničnú trať, pričom západná časť nie je využívaná, vyskytujú sa tu divoké skládky odpadu a východná časť je porastená vlhkomilným ostricovým porastom, obe časti oddeľuje vodný tok
- územie medzi záhradami a železničnou traťou je zarastené drevinami (stromy, kríky), burinami a je devastované navázaným odpadom (štrk, kameň, biologický odpad)

1. Charakteristika prírodného prostredia

Podľa regionálneho geomorfologického členenia územia SR (Atlas krajiny) patrí dotknuté územie do celku Podunajská pahorkatina, podcelku Hronská pahorkatina, časti Búcske terasy.

1.1. Geologické pomery územia

Z geologického hľadiska je záujmové územie súčasťou okrajovej časti podunajskej panvy, podcelku Želiezovská priehlbina, ktorá predstavuje depresiu vyplnenú neogénymi sedimentami. Na geologickej stavbe posudzovaného územia sa podieľajú:

- sedimenty kvartéru
- sedimenty neogénu

Neogén

Neogénne sedimenty tvoria predkvartérnu výplň podunajskej panvy. Sú zastúpené sedimentami vrchného miocénu a pliocénu. Neogénne sedimenty sú zastúpené pestrú sériou ílov, ktoré sa striedajú s pieskami a ojedinele i štrkami. Miestami sa tu nachádzajú uhoľné íly a lignit.

Kvartér

Kvartérne sedimenty sú zastúpené fluviálnymi a eolickými sedimentami. Fluviálne sedimenty sú uložené do terás vytvorených riekou Hron. Terasy tvoria hlinité piesky až piesčité štrky. Sedimenty dnovej fácie tvoria piesky, štrky, hlíny a íly, miestami i rašelina a organické bahnité sedimenty. Terasové sedimenty rieky Hron sú reprezentované v povrchovej časti terasovými ílmi a pieskami, pod ktorými sa nachádzajú terasové štrky. Medzi Gbelcami a Svodínom dosahujú kvartérne sedimenty hrúbku až 40 m.

1.1.1. Inžinierskogeologické pomery územia

Kvartérne sedimenty v dotknutom území patria medzi fluviálne sedimenty, z ktorých sa v území nachádzajú terasové sedimenty Hrona. Tieto sú reprezentované terasovými ílmi, pieskami a bahnitými hlinami, pod ktorými sa nachádzajú terasové štrky. Najvrchnejšiu vrstvu dotknutého územia v trase cesty tvorí hlina humózná, ktorej mocnosť bola overená od 0,55 do 1,70 m, pričom v

povrchovej časti cca 0,50 m je sypká, klastická ornica a hlbšie je tuhej až pevnej konzistencie (z pedologického hľadiska ide o podorničie). Sporadicky sa v trase cesty na povrchu územia nachádzajú antropogénne sediementy zastúpené navážkou, situované na miestach zástavby, existujúcich ciest, resp. trate ŽSR. Vrtmi bola hrúbka navážky overená 0,45- 0,50 m. Ďalším typom zemín, ktoré sa nachádzajú na povrchu územia sú bahnité sedimenty, ktoré boli overené vrtom J- 4, do hĺbky 1,40 m. Tieto zeminy bude potrebné na dĺžke cca 60 m vybagrovať a nahradiť vhodnejšou zeminou, nakoľko nemôžu tvoriť podložie násypu. Ako ďalšia vrstva boli identifikované terasové sedimenty, a to íl stredneplastický, íl vysokoplastický, íl piesčitý, piesok ílovitý, piesok s prímесou jemnozrnnej zeminy a štrk ílovitý.

1.2. Seizmicita územia

V zmysle seizmotektonickej mapy Slovenska patrí územie do rajónu so seizmickou intenzitou 6° MSK. Najbližšou zdrojovou oblasťou seizmického rizika je oblasť Štúrova, ktorej sa priraduje seizmické zrýchlenie 0,6 m/s². Vzdialenejšou zdrojovou oblasťou je oblasť Komárna, ktorej sa priraduje základné seizmické zrýchlenie 1,5 m/s².

1.3. Geodynamické javy

Z významných geodynamických javov sa v záujmovom území vyskytuje zvýšená výmoľová erózia, erozívna činnosť vodných tokov, zatápanie inundačných území a podmáčanie pôd pri vysokom vodnom stave.

1.4. Ložiská nerastných surovín

V širšom území sú zastúpené ložiská nerudných surovín. Vyskytujúce sa rudné minerály netvorí ložiskové akumulácie. Energetické a rádioaktívne suroviny sa v území nevyskytujú.

Nerudné suroviny

Z nerudných surovín sú zastúpené stavebné suroviny týchto typov:

- tehliarske suroviny
- štrkopiesky
- piesky
- maltárske piesky
- stavebný kameň
- dekoračný kameň

Ložiská tehliarskych surovín:

Najrozšírenejším typom tehliarskej suroviny v okrese Nové Zámky sú ílovito prachovité až prachovo piesčité hliny kvartérnej eolickej sedimentácie. Surovina je vhodná na výrobu pálenej tehly. K tomuto typu ložísk patria ložiská Dubník, Gbelce, ložisko s občasnou ťažbou Bruty a ďalšie opustené ložiská. K druhému typu tehliarskych surovín patria neogénne sedimenty, ktoré sú vhodné na výrobu plnej tehly. K tomuto typu ložísk patria ložiská Malá Maňa, Nová Vieska - Arad.

Ložiská štrkopieskov a pieskov:

Ložiská sú viazané na aluviálne a fluviálne náplavy Dunaja, Hrona, Nitry a Žitavy.

Najvýznamnejšie a najkvalitnejšie sú štrkopiesky náplavového kužeľa Dunaja. Používajú sa do betonárskych zmesí ako hutné ťažené kamenivo. K tomuto typu ložísk patria lokality Mužla, Mužla-Čenkov, Štúrovo- okolie.

Štúrovo okolie je výhradné ložisko nevyhradeného nerastu, ťažobňa je v prevádzke. Ložisko sa nachádza na ľavom brehu koryta Dunaja, 500 m od Štúrova. Predstavuje štrkopiesky aluviálnych náplavov Dunaja. Štrkopiesky obsahujú veľmi málo ílovitej a humusovitej prímеси. Valúny sú tvorené prevažne kremeňom a granitoidnými horninami. Ťažba je priamo z koryta Dunaja. Hrúbka ložiska nie je známa.

Nová Vieska je ložisko nevyhradeného nerastu, na ložisku je občasná ťažba v jamovitej ťažobni. Nachádza sa 0,5 km JZ od Novej Viesky. Je budované strednozrnnými pieskami, nachádzajú sa v nich vločky štrkov o veľkosti 4-15 cm. Piesok a štrk sa na ložisku ťažil do r. 1969, v súčasnosti je ťažobňa opustená. Piesok sa využíval lokálne v širšom okolí obce na stavbách rodinných domov.

Štrkopiesky a piesky náplavov riek Hrona, Žitavy a Nitry sa od dunajských odlišujú menším plošným rozšírením, menšou hrúbkou a menším zastúpením kamenných a kremencových obliakov. Používajú sa do betonárskych zmesí ako hutné ťažené kamenivo. Patria sem lokality Dvory nad Žitavou, Michal nad Žitavou, Kamenný most- Malá nad Hronom.

Ložiská maltárskych pieskov:

Ložiská pieskov sa na území okresu nachádzajú v dvoch geologických jednotkách. Časť pieskov je viazaná na neogénne sedimenty, druhá časť je geneticky viazaná na kvartérne náplavy Hrona. Kvalita suroviny závisí od obsahu štrkovej frakcie a od zastúpenia ílovej substancie, piesky sú využívané na miestne nenáročné stavebné účely. K tomuto typu zaraďujeme ložiská Nová Vieska, Svatuša, Veľká Maňa, Semerovo. Fluviálne piesky rieky Hron sú jemnozrnné, miestami strednozrnné. Využívajú sa na výrobu malt a omietok. Zaraďujeme sem ložiská Bíňa, Salka- Pastovce.

Gbelce - ložisko sa nachádza pri severnom okraji obce Gbelce. Je budované sprašovými hlinami a piesčitými sprašami, ktoré sú uložené na piesčito ílovitom súvrství. Približne 1/3 zásob budujú spraše, 1/3 piesčité íly a piesky a 1/3 íly. Vedľajšia surovina sa na ložisku nevyskytuje. Overená hrúbka sprašovej polohy je cca 10m a hrúbka pontského ílovitopiesčitého súvrstvia je cca 20m.

Ložiská stavebného kameňa:

Jediným ložiskom stavebného kameňa je ložisko Chľaba. Surovinou je jemnozrnný amfibolbiotit pyroxenický andezit. Vhodný je na výrobu drveného kameniva I. a II. akostnej triedy. Jemnozrnná frakcia je na výrobu drveného kameniva nevhodná.

Ložiská dekoračného kameňa:

Táto kategória ložísk je zastúpená ložiskom Kamenný Most. Biely vápnitý pieskovec je vhodný ako kamenivo do muriva nižších akostných tried.

1.5. Povrchové a podzemné vody

1.5.1. Vodné toky

Územie obce Gbelce je odvodňované Gbelským kanálom a Parížskym potokom, ktorý sa

nachádza v širšej, plytkej dolinnej depresii. Parížsky potok patrí v profile obce Kamenný Most do triedy čistoty IV., silne znečistená voda a v profile obce Gbelce sa zaraďuje už do V. triedy, voda veľmi silne znečistená.

Južná časť územia je odvodňovaná Mužlianskym potokom. Korytá vodných tokov v území boli v minulosti regulované a upravené v čase rekognoskácie terénu v období od marca do apríla, bol prietok v koryte Mužlianskeho potoka nulový. Koryto bol o miestami úplne vysušené, na miestach miernych depresí v rámci jeho profilu dochádzalo k akumulácii vody.

1.5.2. Vodné plochy

V rámci vymedzeného dotknutého územia sa nenachádzajú vodné plochy. Územie má na viacerých miestach charakter zamokrených území, z ktorých močiar Paríž bol vyhlásený za prírodnú rezerváciu Paríž. V širšom území, cca 2,5 km severne od obce sa nachádza vodná nádrž Svodín.

1.5.3. Podzemné vody

Vzhľadom na pestrosť geologickej stavby možno v území vyčleniť z hľadiska podmienok tvorby, režimu a vlastností podzemných vôd nasledovné hydrogeologické celky:

- hydrogeologický celok sedimentov neogénu
- hydrogeologický celok sedimentov kvartéru.

Hydrogeologické pomery celku neogénu v záujmovom území sú podmienené geologickou stavbou, ktorá je charakterizovaná striedaním vrstiev nepriepustných ílov s polohami priepustnejších pieskov a štrkov. Na základe tejto stavby v celku nie sú vytvorené predpoklady pre výskyt významných akumulácií podzemných vôd. Podzemné vody sú dopĺňované zrážkami a komunikáciou s vodami pokryvných kvartérnych sedimentov.

Kvartérne sedimenty majú odlišné vlastnosti, vzhľadom na ich litologické zloženie a morfológickú pozíciu. Podzemná voda kvartérnych sedimentov je viazaná na štrky, piesky a hliny dnovej fácie. Hladina podzemnej vody má mierne napätý charakter. Generálny smer prúdenia podzemnej vody je k povrchovému toku Hron a k Dunaju, pričom infiltračná oblasť je pomerne rozsiahle územie v okolí kanála Paríž.

1.5.4. Vodohospodársky chránené územia

Dotknuté územie sa nenachádza vo vodohospodársky chránenom území.

1.6. Klimatické pomery

Pri hodnotení klimatických pomerov v oblasti Gbelce pre účely vplyvov na cestnú sieť sa vychádzalo z hodnotenia teploty vzduchu, teplotnej inverzie, prúdenia vzduchu, hmieľ, zrážok a snehovej pokrývky. Výkyvy teploty vzduchu vplyvajú na technický stav vozovky, inverzia vzduchu vplyva na miestnu stagnáciu exhalátov z dopravy, prúdenie vzduchu na ich rozptýľ a zanášanie, hmľa na ich zadržiavanie a bezpečnosť dopravy, zrážky a snehová pokrývka na plynulosť, rýchlosť a bezpečnosť dopravy ako aj na erózne procesy a tým aj na stabilitu cesty. Pri hodnotení klímy v oblasti Gbelce sa vychádzalo z údajov meteorologickej stanice Štúrovo publikovaných v prácach, vid' použitá literatúra a z aktuálnych meteorologických ročeniek.

Územie Gbeliec patrí do teplej, veľmi suchej klimatickej oblasti s miernou zimou. Táto časť Podunajskej nížiny patrí medzi najteplejšie a najsuchšie oblasti Slovenska.

Zrážky

Pri zrážkach charakterizujeme klimatické pomery hodnoteného územia aj z hľadiska vlhkosti vzduchu a hmly, nakoľko pri vysokej relatívnej vlhkosti vzduchu a silnej hmle dochádza aj k ovlhnutiu vozoviek a hmla môže byť doprevádzaná i mrholením, v zime aj mrznúcim mrholením s následnou tvorbou poľadovice.

V oblasti Gbelce napadne v priemere za rok 550 mm zrážok. Počas vlhkých rokov maximálne ročné úhrny zrážok dosahujú ojedinele 840 mm. Najvyššie mesačné úhrny zrážok sav období december - apríl pohybujú v rozsahu 100-140 mm, v období máj - november v rozsahu 150-200 mm. V posledných rokoch sa veľmi vlhké obdobie vyskytlo najmä v septembri 1998, v júni a júli 1999 a v júli 2002, kedy v oblasti Gbelce napadlo 130-160 mm zrážok. Pri trvaní sucha dosahujú mesačné úhrny zrážok prevažne 0-5 mm, len v máji a v júni 6-10 mm. Časté sú aj takmer bez zrážkové obdobia, ktoré sa naposledy v predmetnej oblasti vyskytli v auguste 1992, vo februári 1994, v júli 1994, v októbri 1995, vo februári 1997, vo februári 1998, v septembri 1999 a v marci 2003. Najnižší ročný 330 mm úhrn zrážok sa tu vyskytol v mimoriadne suchom roku 2003. V jednotlivých mesiacoch sa v priemere vyskytuje 6-9 a za rok 83 zrážkových dní s úhrnom vlahy 1 mm a viac. Prostredníctvom týchto zrážok dochádza aj k vymývaniu automobilových škodlivín a tým aj k čiastočnému očisťovaniu ovzdušia.

Oblasť Gbelce patrí medzi vlhovo deficitné oblasti, nakoľko priemerné úhrny zrážok sú najmä v letnom polroku nižšie ako priemerné úhrny výparu. Výpar na cestách je omnoho intenzívnejší a rýchlejšie prebiehajúci ako na antropogénne neovplyvnenom povrchu. V dôsledku toho sú vozovky v tejto oblasti v priemere suché až v 85 % početnosti. Vozovky sú zväčša suché i v dôsledku dostatočného oslnenia. Priame slnečné žiarenie má tu trvanie v priemere 1850 hodín. V slnečných rokoch 1997 a 2000 slnečný svit tu trval 2150-2250 hodín a v najsľnečnejšom roku 2003 až 2460 hodín. V lete sú zrážky najvýdatnejšie, ale krátko trvajúce. Zároveň slnečný svit a výpar je najväčší v tomto období a preto vozovky sú prevažne suché. V zimnom období je stav vozoviek nepriaznivo ovplyvnený najmä snehovou pokrývkou, ktorá má ale krátke trvanie.

Snehová pokrývka sa v oblasti Gbelce vyskytuje v priemere od začiatku decembra do konca februára. Jej trvanie je často prerušované a preto sa udržuje v priemere len 38 dní. Pri tuhých a vlhkých zimách sa snehová pokrývka v predmetnej oblasti vyskytuje aj 80 dní, pri suchých a teplých zimách len 2 dni. Takáto zima takmer bez výskytu snehovej pokrývky bola naposledy na prelome rokov 1997/1998. Priemerné výšky snehovej pokrývky pri februárovom vrcholení zimy dosahujú len 12 cm, s 30 % zabezpečenosťou výskytu. Maximálna výška snehovej pokrývky tu dosahuje ojedinele 50 cm. V dôsledku občasných odmákov a následného zamŕzania vody z roztopenej snehovej pokrývky sa na zemskom povrchu vytvárajú zmrazky, ktoré ohrozujú bezpečnosť dopravy. V predmetnom území sa zmrazky vyskytujú v priemere v 17 dňoch.

Vzduch v oblasti Gbelce je najviac nasýtený vodnou parou v zimnom období, kedy priemerné mesačné hodnoty relatívnej vlhkosti vzduchu dosahujú 80-83 %. Pri takomto vlhkom ovzduší sa často vyskytujú nielen hmly, ale dochádza aj k tvorbe rosy, ovlhnutia a šedého mrazu. Bezpečnosť dopravy je ohrozená najmä bielou kryštalickou zmrznutou usadeninou - šedým mrazom, ktorý sa v predmetnej oblasti vyskytuje v priemere v 20 dňoch, najmä v nočných a skorých ranných hodinách. Hmly sa vytvárajú predovšetkým v jesennom a zimnom období. Hmly sa v oblasti Gbelce vyskytujú v zimnom polroku v priemere v 4-6 dňoch, v letných mesiacoch v priemere v 0-4 dňoch. K tvorbe hmliel dochádza najčastejšie v priebehu noci a k ich rozrušovaniu zväčša v skorých dopoludňajších hodinách. Napriek tomu, že v predmetnom území je slabý výskyt hmliel a ich trvanie je krátkodobé, na bezpečnosť dopravy majú nepriaznivý vplyv najmä z hľadiska veľmi zníženej dohľadnosti.

Teplota vzduchu

V priebehu roka je najteplejším mesiacom v oblasti Gbelce júl s priemernou mesačnou teplotou vzduchu 20,4°C. Maximálna teplota vzduchu vystupuje na 25°C a viac (letný deň) v priemere v 75 dňoch a na 30°C a viac (tropický deň) v priemere v 20 dňoch. V mimoriadne teplých rokoch 1992, 1994, 2000, 2002 sa v tejto oblasti vyskytlo 95-110 letných a 35-45 tropických dní. V najhorúcejšom letnom polroku 2003 sa tu vyskytlo 123 letných a 65 tropických dní. Počas tropických dní maximálne teploty vzduchu vystupujú v predmetnej oblasti na 33 až 38,7°C. V mimoriadne teplých mesiacoch, najmä v auguste 1992 a v auguste 2003 tu priemerné mesačné teploty vzduchu prevyšovali mesačný normál až o 5,0 -5,5°C a v mimoriadne chladných mesiacoch, najmä v decembri 1996 a v decembri 2001 boli tu priemerné mesačné teploty vzduchu o uvedené hodnoty nižšie oproti normálu. Najchladnejším mesiacom je január s priemernou mesačnou teplotou vzduchu -1,2°C.

Minimálna teplota vzduchu klesá pod 0°C (mrazový deň) v priemere v 88 a maximálna teplota vzduchu klesá pod 0°C (ľadový deň) v priemere v 20 dňoch. Pri najsilnejšom mraze tu poklesla minimálna teplota vzduchu na -24,3°C.

Rozptyl ovzdušných prímiesí z dopravy je negatívne ovplyvňovaný najmä prízemnou inverznou vrstvou o vertikálnej hrúbke v priemere 50-100 m. V tejto stabilnej a chladnej vzduchovej hmote sú eliminované konvektívne a advektívne pohyby vzduchu i jeho prirodzené premiešavanie a výmena. Prízemné inverzie o vertikálnych výškach do 100 m sa v predmetnom území vyskytujú v priemere počas 80 dní. Prízemné inverzie sa tu najčastejšie vytvárajú vo večerných hodinách a zanikajú v lete skoro ráno a v zime v priebehu dopoludnia. Napriek malej náchylnosti tohto územia na tvorbu inverzií je ich dopad na rozptyl exhalátov z dopravy veľmi nepriaznivý najmä v zimnom období.

Veternosť

Prevládajúce prúdenie vzduchu v oblasti Gbelce je ovplyvnené orografiou okolitých vyvýšení a orientáciou dolín a je zo smerov severozápad až sever a juhovýchod až juh. Celková veternosť je mierna, priemerné mesačné rýchlosti vetra sa v priemere pohybujú v rozsahu 2,6-4,0 m/s. Bezvetrie až veľmi slabá veternosť s priemernými rýchlosťami vetra do 1 m/s sa v priemere vyskytuje v 16 % početnosti, slabá veternosť s priemernými rýchlosťami vetra 1,0-2,5 m/s sa v priemere vyskytuje v 37 % početnosti, mierna veternosť s priemernými rýchlosťami vetra 2,6-5,0 m/s sa v priemere vyskytuje v 34 % početnosti a silná veternosť s priemernými rýchlosťami vetra nad 5 m/s sa v priemere vyskytuje v 13 % početnosti.

1.7. Pôdy

V dotknutom území sa vyskytujú dva pôdne predstavitelia:

- černozeme
- čiernice

Černozeme sa vytvorili na sprašiach, u ktorých sa intenzívnou biologickou činnosťou vytvoril pomerne hrubý humusový horizont (s vysokým obsahom humusu) siahajúci až do hĺbky 4555 cm, miestami aj hlbšie.

Čiernice sa nachádzajú v nive pozdĺž Mužlianského potoka a zasahujú za železničnú trať. Podzemná voda v tomto území už neovplyvňuje ani spodnú časť pôdneho profilu. Podotvorným substrátom sú nivné uloženiny. Tieto pôdy sú silne humózne a vznikli v podmienkach trvalého prevlhčenia pôdneho profilu.

Z uvedeného vyplýva, že na skrývku je vhodné okrem ornice do 30 cm a aj podorničie.

Humusový horizont všetkých dotknutých nezastavaných pôd by bol vhodný na rekultivácie, keby na niektorých pôdach nepôsobili obmedzujúce faktory, ktorými sú navážky odpadu a porasty drevín. Humusový horizont poľnohospodárskych pôd by sa mal použiť na rekultivácie poľnohospodárskej pôdy rovnakej resp. nižšej kvality.

1.8. Biota

Krajinu dotknutého územia a jeho okolia ovplyvňuje historická i súčasná urbanizácia a antropogénne využívanie krajiny (najmä poľnohospodárska činnosť). Pôvodné biotopy sa tu prakticky nezachovali, pretože lesy boli vyklčované a premenené na ornú pôdu. V dotknutom území je drevinová vegetácia pomerne rôznorodá, od prirodzených náletových porastov po výsadby ovocných drevín v záhradkách. Travinno bylinná vegetáciu reprezentujú najmä porasty inváznych rastlín a mokrade.

Relatívne najzachovalejší charakter majú miesta s vysokou hladinou podzemnej vody, nachádzajú sa nielen mimo zastavaného územia, okolie križovania železničnej trate s poľnou cestou, ale aj v samotnej obci. Najčastejšími drevinami v nich sú vrby. Značné plochy v obci zaberajú husté porasty, ktorých existencia je podmienená absenciou akýchkoľvek hospodárskych zásahov. Územie medzi záhradami a železničnou traťou nie je hospodársky využívané. Zarastené je drevinami, burinami a je devastované navázaným odpadom (štrk, kameň, biologický odpad a pod.). V druhovom zložení majú výrazný podiel aj ovocné dreviny, najmä slivky a orechy, ktoré sa rozširujú semenami. Kríky sa vyskytujú pomerne zriedka, miesto kríkov zaberajú mladé vývojové štádiá expanzívnych druhov stromov.

V krajine ale i v obci sa vyskytujú pyramídálne topole značných dimenzií, žiaľ ako krátkoveké dreviny sú na konci svojho životného cyklu. Rastú výlučne v líniových formáciách. Pri cestách tohto regiónu sú charakteristické vysadené stromoradia orechov, v riešenom území pri ceste je náznak takéhoto stromoradia. Tok Mužlianskeho potoka je vyrovnaný, má charakter kanála, jeho sprievodná drevinová vegetácia je sporadická, v druhovom zložení prevládajú vrby a v obci aj orechy. Na neobhospodarovaných plochách sa expanzívne šíria mnohé invázne druhy rastlín.

Práva a povinnosti pri ochrane drevín upravuje tretia hlava zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Podľa § 47, ods. 4, písmen a, g sa nevyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou a krovité porasty s výmerou do 10m² alebo na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm meraným vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v súkromných záhradách.

2. Krajina, stabilita, ochrana, scenéria

2.1. Štruktúra krajiny

Dotknuté územie a jeho okolie má charakter roviny, ktorú formuje najmä vodný tok Parížsky potok. K hlavným krajinotvorným prvkom územia patria štruktúry poľnohospodárskej pôdy. V takmer celom území vysoko prevažujú agrocenózy s pestovanými monokultúrami plodín a segetálnymi (burinnými) spoločenstvami bylín. Značná časť dotknutého územia ako aj jeho okolia je urbanizovaná. Porasty s prirodzenejším druhovým zložením sa v území vzácné a zvyšky pôvodných lesných spoločenstiev sú pozmenené.

V území sa nachádzajú chránené územia a významné krajinné segmenty (napr. PR Parížske močiare), ako aj poloprirodzené ekosystémy až po štruktúry antropicky ovplyvnené resp. silne

pozmenené (komplexy intravilánov obcí a na ne nadväzujúca infraštruktúra, chatové a záhradkárske osady, priemyselné a poľnohospodársky využívané územie.

Prvky krajinej štruktúry ako sú chránené územia možno považovať za výrazne pozitívne prvky v krajine, ktoré sú dopĺňané negatívnymi segmentmi krajiny. Negatívne zložky krajiny sú pôvodu antropického a v území sú zastúpené predovšetkým sústavami vysokého napätia, prvkami technickej infraštruktúry ako aj priemyselnými areálmi. Negatívne prvky lokálneho významu reprezentujú neriadené skládky komunálneho odpadu.

2.2. Územný systém ekologickej stability

Okres Nové Zámky má vypracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability, ktorý navrhuje sieť ekostabilizačných území. Tieto boli čiastočne prevzaté do ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja, čím sa stali záväznými. Menovaný dokument zahŕňa nasledovné prvky nadregionálneho a regionálneho významu.

Nadregionálne biocentrá

Národná prírodná rezervácia Parížske močiare, s 5. stupňom ochrany, je zároveň súčasťou nadregionálneho biocentra Parížske močiare. V rámci návrhu na 5. stupeň ochrany národná pamiatka je súčasťou tohto nadregionálneho biocentra tiež Parížsky potok.

Parížske močiare sa vyznačujú špecifickými prírodnými podmienkami ekotopov, čím sa toto biocentrum radí medzi unikátne biocentrá. Majú charakter biotopu vodného vtáctva a boli tiež zaradené do zoznamu chránených biotopov v rámci Ramsarského dohovoru o mokradiach.

Biocentrum prichádza do konfliktu so záujmami poľnohospodárskej činnosti, preto na jeho ochranu boli navrhnuté opatrenia:

- v širšom území lokality nevykonávať meliorácie
- udržiavať primeranú výsadbu prirodzených drevín a krovín
- vypracovať špeciálny manažment zameraný na ochranu ojedinelej lokality pre ochranu močiarnych biocenóz

Regionálne a nadregionálne biokoridory

Chránený areál, Alúvium potoka Paríž, v rámci k.ú. Nová Vieska a Strekov, je zaradený do sústavy chránených areálov s vyhláseným 4. stupňom ochrany. Tento areál je zároveň súčasťou biokoridora- Alúvium Paríža.

Vypracovaný regionálny územný systém ekologickej stability okresu Nové Zámky z roku 1995, okrem hore menovaného biocentra a biokoridoru zahŕňa do sústavy ekostabilizujúcich prvkov v území ešte aj biokoridor Štúrovo - Kamenný Most – Gbelce – Dubník - Bardoňovo. Nakoľko biokoridor nebol oficiálne uznaný za regionálny ekostabilizačný prvok, možno len konštatovať, že jeho návrh sa realizoval z dôvodu výskytu lesných spoločenstiev pozdĺž Hrona s prechodom do potoka Paríž a s pokračovaním cez Parížske močiare a hlavný hrebeň Bešianskej pahorkatiny.

Pre dotknuté územie obce Gbelce nebol vypracovaný územný systém ekologickej stability na miestnej úrovni.

2.3. Genofondovo významné lokality fauny a flóry

Ku genofondovo významným lokalitám v území patrí oblasť národnej prírodnej rezervácie Parížske močiare z dôvodu výskytu vodných a močiarnych spoločenstiev :

- šašiniarika tenkozobého
- volavky purpurovej
- kane močiarnej
- slávika modráka
- trsteniarika veľkého a bahenného
- bučičika obyčajného
- lyžičiarky pestrej
- sliepočky vodnej

2.4. Chránené územia prírody a krajiny

Parížske močiare

Patria k chráneným územiám Slovenska - národná prírodná rezervácia a zároveň boli zahrnuté do sústavy NATURA 2000 ako chránené vtáčie územie s identifikačným kódom SKCHVU020. Zasahujú do katastrov obcí Gbelce, Maďarský Svodín, Nová Vieska, Strekov. Výmera chráneného vtáčieho územia je 590 ha.

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Parížske močiare sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov chriaštel malý (*Porzana parva*) a trsteniarik tamaryškový (*Acrocephalus melanopogon*). Pravidelne sa tu zdržiava viac ako 1 % celoeurópskej populácie kačice chrapľavej (*Anas querquedula*). Pravidelne tu zimuje viac ako 1 % stredoeurópskej populácie husi divej (*Anser anser*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov včelárik zlatý (*Merops apiaster*), bučičik močiarny (*xobrychus minutus*) a kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*).

Dotknuté územie je špecifické práve výskytom významných krajinných prvkov, nakoľko na jeho území sa nachádza rašelinisko s významom národnej prírodnej rezervácie, ako aj niekoľko zamokrených lokalít, ktorým však nebol prisúdený význam mokrade alebo rašeliniska. Dominantným prvkom scenérie krajiny je sídelný útvar obce Gbelce, plochy poľnohospodárskej pôdy a sprievodné porasty vodných tokov a miestnych komunikácií.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

3.1. Obyvateľstvo

Dynamika vývoja počtu obyvateľov v obci Gbelce v období rokov 1991-2001 pre obec nie je priaznivá. V období rokov 1991-2001 bol pokles o 2,6%. Avšak dynamika vývoj a počtu obyvateľov za posledných 5 rokov /1999- 2003/ svedčí o určitej stabilizácii, kedy v roku 1999 obec mala 2254 obyvateľov, v roku 2003- 2286 obyvateľov, čiže nastal nárast o 1,4 %. vývoj posledných piatich rokov ukazuje, že stabilizácia v počte obyvateľov bola dosiahnutá najmä nárastom počtu prisťahovaných občanov, nepriaznivý vývoj sa naopak prejavuje v pomere narodených a zomrelých občanov, kedy je tento pomer dvojnásobný v neprospech narodených detí. Nízky počet narodených detí vyplýva, ako to ukazuje aj vývoj za posledných päť rokov, aj z dôvodu poklesu záujmu mladých ľudí o založenie rodín, kedy oproti roku 1999 došlo v roku 2003 k poklesu sobášov o 80%, pritom rozvody zostali približne na rovnakej úrovni.

Obyvateľstvo

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov (podľa výsledkov sčítania domova bytov v roku 2001)

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu: 2 311

Z toho:	muži	1 102
	ženy	1 209

Ekonomicky aktívne osoby spolu : 1 187

Z toho:	muži	622
	ženy	565

Veková štruktúra obyvateľstva

V rokoch 1991 - 2001 dochádza k poklesu počtu obyvateľov predproduktívneho veku z 20,8 % v roku 1991 na 13,4% v roku 2001, podobne ako u obyvateľov poproduktívneho veku z 25,2% na 22,3%, naopak došlo k nárastu počtu obyvateľov produktívneho veku z 54,1 na 60,6 %.

Predproduktívny vek	(0- 14)	384
Produktívny vek muži	(15- 59)	726
Produktívny vek ženy	(15- 54)	675
Poproduktívny vek muži	(60 a viac)	169
Poproduktívny vek ženy	(55 a viac)	346
Nezistený vek		11
Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku v %:		

Predproduktívnom veku	16,6
Produktívnom veku	60,6
Poproduktívnom veku	22,3

Národnostné zloženie obyvateľstva

V národnostnom zložení dochádza najmä v posledných rokoch k postupnej zmene pomeru obyvateľov maďarskej národnosti, k ostatným, najmä obyvateľom slovenskej národnosti.

Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu : 2 311

v tom národnosť:	absolútne	v %
Slovenská	511	22,1
Maďarská	1 718	74,3
Rómska	1	0,0
Česká	20	0,9
Rusínska	0	0,0
Ukrajinská	1	0,0
Iná	4	0,2
Nezistená	56	2,4

Bytový a domový fond

Domy spolu	834
Trvale obývané domy spolu	708
z toho rodinné domy	691
Neobývané domy	126

Hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína

Zámer vypracovaný v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z.

Byty spolu	893
Trvale obývané byty spolu	764
z toho v rodinných domoch	694
Neobývané byty	125

3.2. Doprava

Cestná doprava

Cestná sieť je v dotknutom území tvorená dvomi hlavnými dopravnými komunikáciami II. triedy: cesta II/509 Štúrovo- Nové Zámky a cesta II/588 Búč- Svodín.

Cesta 11/509 zabezpečuje juhovýchodné prepojenie dopravného koridoru od cesty I/64 smer Nové Zámky- Komárno až po štátnu hranicu Slovenska a Maďarska, hraničný prechod Štúrovo-Ostrihom.

Intenzity dopravy na uvedených komunikáciách v roku 2000 uvádza nasledovná tabuľka (skut. Voz/24 hod.):

Úsek	Číslo úseku	Ľahké vozidlá	Ťažké vozidlá	Spolu
11/509 Gbelce - Nové Zámky	81420	1 780	625	2 405
11/509 Gbelce - Štúrovo	81430	1 449	466	1 915
11/588 Gbelce - Búč	84419	490	194	684
11/588 Gbelce - Svodín	84410	1 358	530	1 888

Uvedené vstupné údaje vychádzajú z celoštátneho sčítania dopravy realizovaného v roku 2000.

Železničná doprava

Územím prechádza železničná trať ŽSR Nové Zámky- Štúrovo.

3.3. Služby

Od roku 1989 došlo v obci k zásadným zmenám v oblasti výroby a služieb. Postupne zanikli tehelne, roľnícke družstvo sa pretransformovalo do viacerých menších súkromných poľnohospodárskych firiem, zanikol veľkosklad Domáce potreby a majiteľa zmenil aj poľnohospodársky nákupný a zásobovací závod, v službách vzniklo mnoho menších obchodov a prevádzkarní, ale aj veľkých firiem. V súčasnej dobe z výroby prevláda najmä ťažba a spracovanie dreva a trstiny, výroba vína, a samozrejme prevládajúcim odvetvím zostáva poľnohospodárska výroba, z rastlinnej výroby najmä produkcia obilia, ovocia, hrozna a olejnin, zo živočíšnej chov ošípaných. V obci sa nachádza stredisko pre údržbu ciest, patriace od roku 2004 pod Nitriansky samosprávny kraj. V službách je široký sortiment, od poskytovania špeditárskej činnosti a nákladnej dopravy, pozemných a búracích prác až po pohostinskú službu, kaderníctvo, kozmetické salóny, pohrebné služby a rôzne obchody.

3.4. Poľnohospodárska výroba a priemysel

Na území obce v súčasnej dobe podniká v oblasti poľnohospodárstva 6 veľkých firiem /PROFMAT s.r.o., Agrodružstvo Gbelce, Agronatur s. r. o., Skoková Alžbeta/, a viacero samostatne hospodáriacich roľníkov. Ďalším ťažiskovým odvetvím je spracovateľský priemysel, v ktorom pôsobia firmy Víno Nitra a.s., PG-TRADE, s.r.o., v doprave a špedičnej činnosti a zemných prácach pôsobia

tri väčšie firmy - Truck Trans Trade - Pinke Robert, Inter-S Market Pinke František, Árvaiová Renáta - Wizard a niekoľko menších prepravcov.

3.5. Produktovody

Zásobovanie vodou a plynom

V obci bola v rokoch 1960-1980 vybudovaná vodovodná sieť v dĺžke 10,8 km a v rokoch 1992 - 1997 v dĺžke 5,7 km, plynovodná sieť v rokoch 1991 - 1994 v dĺžke 16,825 km, do roku 1934 bola dobudovaná elektrická sieť a telekomunikačná vo všetkých uliciach a je možnosť ich zavedenia do všetkých domácností a podnikateľských subjektov. V roku 2004 prebieha uloženie oblastného optického kábla cez obec a jeho pripojenie na existujúcu telefónnu ústredňu.

Odkanalizovanie

Obec nemá vybudovanú kanalizačnú sieť ani vybudovanú ČOV.

3.6. Kultúrnohistorické hodnoty územia

Z kultúrno - historických objektov v území sa nachádza kultúrny dom, postavený v roku 1937 a s prístavbou z roku 1986, a amfiteáter nachádzajúci sa v areáli obecného rekreačného zariadenia, vybudovaný v roku 1996, pri stavbe ktorého sa využila typicky miestna surovina - trstina. V centre obce sa nachádza obecná knižnica s asi 15 tisíc zväzkami. Významnou dominantou obce je miestny rímsko-katolícky kostol z 18. storočia s novo rekonštruovaným organom.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia

4.1. Ovzdušie

Stav kvality ovzdušia v posudzovanom území je ovplyvnený existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov.

Súčasný stav znečistenia ovzdušia v katastrálnom území Gbelce je podmienený:

- diaľkovým prenosom plyných exhalátov a prachových častíc zo zdrojov mimo katastrálneho územia Gbeliec, ktoré zasahujú z viacerých zdrojov v Nových Zámkoch a Štúrova
- existenciou zdrojov znečisťovania ovzdušia nachádzajúcich sa priamo v katastrálnom území obce a v jeho okolí. Miernu devastáciu spôsobujú exhaláty z vykurovania domov najmä v zimnom období, ďalej z automobilovej dopravy na cestách II/509 a II/588, ako aj železničnej dopravy.

Hodnoty znečisťovania ovzdušia z lokálnych kúrenísk neprekračujú normy prípustných koncentrácií plyných alebo pevných exhalátov v ovzduší. Rozvoj motorizácie v osobnej i nákladnej, tranzitnej doprave výrazne zvyšuje znečistenie ovzdušia. Pri úniku výfukových plynov dochádza k zamorovaniu ovzdušia hlavne pozdĺž dopravných ťahov oxidom uhoľnatým, oxidmi dusíka ako aj ťažkými kovmi, ktoré pôsobia veľmi nepriaznivo najmä na vegetáciu.

V katastrálnom území obce Gbelce sa nenachádza významný zdroj znečisťovania ovzdušia.

4.2. Povrchové a podzemné vody

Kvalitu povrchových tokov ovplyvňujú najmä vypúšťané splaškové odpadové vody do recipientov, ČO spôsobuje zhoršovanie akosti vody. Vodný tok Paríž patrí v dotknutom území do V. triedy čistoty, voda je veľmi silne znečistená. Vybudovaním kanalizácie a ČOV je predpoklad zlepšenia tohto stavu.

V posudzovanom území je kvalita podzemných vôd ovplyvnená antropogénnou činnosťou. V dôsledku plošných zdrojov znečisťovania ako je vplyv poľnohospodárskej činnosti a aj v blízkosti priemyselných, poľnohospodárskych objektov a skládok odpadov, a iných bodových zdrojov znečistenia má podzemná voda zhoršené kvalitatívne vlastnosti.

Podzemné vody majú zvýšenú až vysokú mineralizáciu vody /520- 1700 mg/l a sú sekundárne znečistené anorganickými látkami. Vo vode prevládajú obsahy síranových a chloridových iónov, v jarnom období so zvýšenými hodnotami dusičnanov, dusitanov. Vysoké obsahy iónov síranov, dusičnanov, fosforečnanov sa vyskytujú vo vode hlavne v oblasti ach s intenzívne poľnohospodársky obrábanou pôdou.

4.3. Pôdy

V prípade ohrozenia pôdneho krytu v dotknutom území vystupujú ako poškodzujúce činitele nasledovné faktory:

- produkcia znečisťujúcich látok a ich spád do pôdy (najmä priemyselné emisie)
- intenzívna rastlinná výroba, možná kontaminácia pôdneho fondu rezíduami chemických látok a vyvolanie erózných procesov

Kontaminácia pôdy

Z hľadiska možnej kontaminácie pod cudzorodými látkami sú v širšom území aktuálne nasledovné zdroje:

- okolie skládok odpadu - výluhy v blízkosti poľných hnojísk a močovkových jám ako aj divokých skládok odpadu môžu kontaminovať okolité pôdy a podzemné vody
- okolie fariem živočíšnej výroby a hospodárskych dvorov poľnohospodárskej výroby pásy široké 50-100 m pozdĺž cestných ťahov s vysokou intenzitou dopravy
- intenzívne obhospodarovaná veľkobloková orná pôda - možná kontaminácia pôd z umelých hnojív a ochranných chemických prostriedkov, zavlažovanie znečistenou vodou
- možná kontaminácia pôdy prenosom škodlivín zo zdrojov emisií (miestny a diaľkový prenos škodlivín)

Erózne procesy

Vodná erózia sa vyskytuje najmä počas intenzívnych dažďov na miernych a stredných svahoch. Dôsledkom je ochudobňovanie vrchného pôdneho horizontu o živiny a zmenšovanie jeho hrúbky.

Veterná erózia sa vyskytuje vzhľadom na prítomnosť piesočnatých až hlinito-piesočnatých pod. Odnos pôdy vetrom sa sústreďuje na veľkoblokové rovinaté časti ornej pôdy s nepriaznivou štruktúrou vrchného horizontu pôdy. Prejavy veternej erózie sa vyskytujú v silnom veternom a suchom období hlavne na ornej pôde bez vegetačného krytu.

Ďalším faktorom degradácie pôdneho krytu v území je trvalý záber pôdy súvisiaci najmä s obytnými, priemyselnými a dopravnými stavbami.

4.4. Sklárky

V dotknutom území sa nenachádza riadená skládka odpadu.

4.5. Hluk

Hluková situácia v záujmovom území predstavuje významný environmentálny problém. Najvýraznejším zdrojom hluku v posudzovanom území je doprava na cestách II/509, II/588 a úroveň záťaže je podmienená intenzitou dopravy.

IV Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie a možnostiach opatrení na ich zmiernenie

Hodnotené sú varianty:

- ☐ Nulový variant
- ☐ Navrhovaný variant

Nulový variant

Nulový variant predstavuje variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila.

Navrhovaný variant

Počíta s výstavbou haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína v obci Gbelce.

Požiadavky na vstupy

IV.1.1 Záber pôdy

Lokalita určená na umiestnenie haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína sa nachádza mimo poľnohospodárskeho pôdneho fondu na pozemku parcelného čísla 1235, druh pozemku : zastavaná plocha a nádvoría. Umiestnením navrhovaných zariadení do existujúceho objektu nedôjde k záberu poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

IV.1.2 Chránené územia, chránené výtvory a pamiatky

Hala nebude umiestnená v oblasti chráneného územia a nebude mať vplyv na chránené výtvory a pamiatky.

IV.1.3 Ochranné pásma

Navrhovaná hala sa nenachádza v žiadnom ochrannom pásme. Všetky ochranné pásma inžinierskych sietí budú navrhovanou činnosťou dodržané.

IV.1.4 Spotreba vody

Navrhované priestory budú zásobované vodou z jestvujúceho areálového rozvodu vody. Splaškové vody od jednotlivých zriaďovacích predmetov budú odvedené do novej splaškovej žumpy obj. 10 m³. Množstvo splaškových vôd bude totožné s množstvom potreby vody tj. 94 m³/rok. Technologické vody z výrobného procesu budú zvedené do štrbinových žlabov a podlahových vpustí. Odtiaľ budú odvádzané do jestvujúcej žumpy obj. 50 m³. Množstvo technologických vôd bude totožné s množstvom potreby vody tj. 720 m³/rok.

IV.1.5   *Ostatné surovinové a energetické zdroje*

Spotreba elektrickej energie

Plánované zariadenie bude zásobované z jestvujúcej elektrickej prípojky.

Spotreba tepla

Zdrojom pre vykurovací systém bude plynový kotol PROTHERM Panther Condens 25 KKO + B 60 Z s tepelným výkonom 5,9 -24,5 kW.

IV.1.6   *Nároky na dopravu*

Areál je napojený na miestnu komunikáciu na ulici Búčska cesta. Súčasná dopravná situácia sa po realizácii haly zvýši. Pri využití haly na plnú projektovanú kapacitu sa počet zvýši v priemere o dve vozidlá za deň.

IV.1.7   *Nároky na pracovné sily*

Predpokladaný počet zamestnancov : 4 osôb

Údaje o výstupoch

Emisie do ovzdušia

Krátkodobé pôsobenie : etapa stavebných úprav objektu

V etape stavebných úprav sa očakáva znečistenie ovzdušia emisiami z mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia (dopravných mechanizmov), zvýšenie sekundárnej prašnosti v dôsledku nakladania a prevozu materiálu, pri stavebných prácach atď.

Stavebné úpravy sú charakteristické špecifickým typom činností a predstavujú prechodné zhoršenie kvality životného prostredia. Prípravné práce a následné stavebné práce bude sprevádzať zvýšená prašnosť a hluk. Tieto činitele však budú obmedzené na dobu stavebných úprav objektu.

Dlhodobé pôsobenie : etapa prevádzkovania zariadení

Hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína vzhľadom na projektovanú kapacitu nie sú podľa právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia (zákon č. 478/2002 Z.z., vyhláška č.706/2002 Z.Z. a ďalšie) kategorizované ako veľké alebo stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Zdrojom znečisťujúcich látok v záujmovom území bude:

- zvýšenie imisií vplyvom dopravy na príjazdovej ceste k objektu.

Prevádzkovanie haly zvýši znečistenie vonkajšieho ovzdušia veľmi malou mierou. Záujmová lokalita a širšie územie je bez ohľadu na vybudovanie zariadení frekventovanou časťou obce. Navrhované spracovateľské zariadenie pri súčasnom dopravnom zaťažení predstavuje veľmi nepatrný podiel na imisiách.

Emisie do vôd

Navrhovaná hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína je umiestnená v areáli, ktorý je odkanalizovaný vnútroareálovou kanalizáciou a produkované splaškové odpadové vody sú odvádzané do novej žumpy. Technologické odpadové vody budú pri spracovávaní ovocia odvádzané do jestvujúcej žumpy.

Bilancia odpadových vôd

Množstvo splaškových vôd je priamo úmerné k potreba vody pre prevádzku.

Množstvo dažďových vôd

Zriadením haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína nedochádza k zmene jestvujúcich pomerov pri produkcii dažďových vôd.

Odpadové hospodárstvo

Prehľad odpadov produkovaných pri výstavbe haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína dáva rámcovú predstavu o odpadovom hospodárstve v tejto fáze prípravy stavby.

Počas výstavby sa predpokladá vznik rôznych druhov odpadov, pričom spôsob nakladania s týmito odpadmi musí byť zosúladený s platnou legislatívou v oblasti odpadového hospodárstva. Za odpadové hospodárstvo v priebehu výstavby bude zodpovedať dodávateľ stavby, ktorý bude plniť všetky povinnosti ako pôvodca odpadov.

Predpoklad vzniku odpadov počas realizácie stavby

Počas realizácie stavby sa predpokladá vznik odpadov kategórie: ostatný - O, a nebezpečný - N (v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z. o kategorizácii odpadov Katalóg odpadov). Druhy odpadov sú uvedené v tabuľke:

Kód	Názov odpadov	Kategória	Množstvo /t/
150101	Obaly z papiera a lepenky	O	0,5
150102	Obaly z plastov	O	0,5
150103	Obaly z dreva	O	1,0
150110	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, alebo kontamin. nebezp. látkami	N	0,1
150202	Absorbenty, filtračné materiály	N	0,1
170107	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dláždic a keramiky iné ako uvedené v 170106(neobsahujúce neb. látky)	O	2,0

Hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína

Zámer vypracovaný v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z.

170201	Drevo	O	1,0
170302	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 170503	O	0,2
170405	Železo a oceľ	O	0,4
170504	Zemina a kamenivo iné ako uvedená v 170503	O	10,0
170506	Výkopová zemina iná ako uvedená v 170505	O	5,0
170604	Izolačné materiály iné ako uvedené v 170601 a 170603	O	0,05
170904	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 170901-03	O	10,0

Kategória : O – ostatný, N - nebezpečný

Spôsob nakladania s odpadmi :

Odpady:

- Budú odovzdané na skládku resp. na recykláciu (15102,17010 1,170107, 170203,170411,170506, 170604,17802,170904)
- Budú energeticky využité dodávateľom stavby (170201)
- Budú odovzdané zhodnotenie (150101,150104, 170405)
- Budú odovzdané oprávnenej organizácii na nakladanie s nebezpečným odpadmi (150110,150202)

Nakladanie s odpadmi počas realizácie stavby

Vzniknuté odpady budú uložené v kontajneroch na to určených a bude zabezpečené ich zneškodnenie vo vhodnom zariadení v pravidelných intervaloch v spolupráci so zmluvným partnerom, ktorý bude držiteľom potrebných oprávnení.

Hluk a vibrácie

Vývoj hluku z cestnej dopravy

Vývoj hluku z cestnej dopravy ovplyvnia najmä dve tendencie :

- čiastočný nárast intenzity dopravy, čo má za následok mierne zvýšenie hlukovej záťaže,
- postupné znižovanie hluku automobilov, čo ovplyvňuje výsledný hluk dopravného prúdu.

Navrhovaná linka na spracovanie ovocia bude umiestnená v uzatvorenom objekte so stropnou konštrukciou, ktorá dostatočne tlmí hluk vznikajúci pri spracovaní ovocia. Minimalizovanie vplyvu hluku na pracovné prostredie produkovaného linkou na spracovanie ovocia si vyžaduje zabezpečiť technicko-organizačné opatrenia.

Žiarenia a iné fyzikálne polia

Výstavba a prevádzka haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína nebude zdrojom rádioaktívneho alebo elektromagnetického žiarenia.

Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Priame vplyvy

Abiotický komplex krajiny

Ovplyvnenie kvality ovzdušia (tuhé znečisťujúce látky etapa zriadenia prevádzky),
Potencionálne ovplyvnenie kvality podzemných vôd pri vzniku mimoriadnych situácií.

Biotický komplex krajiny

Vplyvy sa nepredpokladajú.

Socioekonomický komplex krajiny

Ovplyvnenie obyvateľstva.
Ovplyvnenie dopravy.
Ovplyvnenie služieb.
Ovplyvnenie priemyslu.
Ovplyvnenie hluku.

Predpokladané vplyvy predstavujú vplyvy pozitívne aj negatívne. Z hľadiska kvantifikácie a intenzity pôsobenia nepredstavujú negatívne vplyvy významnú úroveň vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia alebo obyvateľstvo. Negatívne vplyvy je možné minimalizovať vhodnými opatreniami, ktoré uvádzame v predkladanom zámere.

Nepriame vplyvy

Navrhovaná činnosť vzhľadom na svoju povahu a existujúcu infraštruktúru v území nevyvolá nepriame vplyvy na životné prostredie.

Hodnotenie zdravotných rizík

Znečisťujúce látky pochádzajúce z priemyslu, poľnohospodárstva a ďalších zdrojov sú pre ľudský organizmus cudzorodé a v závislosti od ich charakteru a kvantity ohrozujú resp. narušujú zdravie človeka. Na zhoršené zdravie obyvateľov a ich zvýšenú úmrtnosť v niektorých regiónoch jednoznačne vplyva znečistené alebo poškodené životné prostredie, kombinované so životným štýlom, úrovňou zdravotníckej starostlivosti i fyzickou (genetickou) dispozíciou. Environmentálny aspekt však na viacerých lokalitách výrazne dominuje a prostredníctvom škodlivých látok má karcinogénne, teratogénne a ďalšie nepriaznivé účinky na ľudské zdravie a vek. Exaktné výskumy napríklad štatisticky preukázali, že 60-90% rakovinových ochorení je spôsobených stavom životného prostredia.

Posudzovaná lokalita je podľa uvedených informácií o súčasnom stave životného prostredia a environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky zaradená na hranicu medzi prostredím mierne narušeným so stupňom III. a prostredím vyhovujúcim so stupňom II. s mierne zhoršenou kvalitou ovzdušia v ukazovateli PMIO.

Etapa stavebných úprav a samotné prevádzkovanie haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína nemajú charakter činností s produkciou významného množstva látok alebo faktorov, ktoré

by mohli mať negatívny dopad na zdravotný stav obyvateľstva a významný vplyv na zložky životného prostredia dotknutého územia. Etapa prevádzkovania vzhľadom na charakter, rozsah činnosti, únosné zaťaženie a význam očakávaných vplyvov nepredstavuje produkciu emisií, ktoré by viedli k prekročeniu noriem kvality životného prostredia a zaťažili obyvateľov mesta.

Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

V záujmovom území sa podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení uplatňuje prvý stupeň ochrany. Na ploche určenej k realizácii stavby alebo blízkom okolí sa nenachádzajú ekologicky významné biotopy, resp. významné segmenty krajiny z hľadiska ochrany prírody. Navrhovaná výstavba nezasahuje do žiadnych veľkoplošných alebo maloplošných chránených území.

Navrhované vtáčie územia sa v záujmovom území nevyskytujú (Územia NATURA 2000 v SR, ŠOP SR B.Bystrica, 2005).

Navrhované územia európskeho významu sa v záujmovom území nevyskytujú (Územia NATURA 2000 v SR, ŠOP SR B.Bystrica, 2005).

Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Etapa stavebných úprav existujúceho objektu

Proces stavebných úprav jestvujúceho stavebného objektu predstavuje špecifická činnosť oproti etape prevádzky v časovom úseku 3 mesiacov a viac rušivých faktorov pre okolie dotknutého územia. Obdobie pôsobenia nepriaznivých faktorov sa viaže na predpokladaný čas výstavby, pričom z hľadiska intenzity pôsobenia rušivých faktorov je významný prvá etapa stavebných úprav dovoz technologických zariadení. Činnosti súvisiace so stavebnými prácami budú produkovať predovšetkým hluk sekundárnu prašnosť a emisie z dopravy a strojných zariadení. Tieto nepriaznivé faktory možno zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami s využitím danosti lokality a širšieho okolia.

Priaznivým sociálno-ekonomickým faktorom etapy stavebných úprav je vytvorenie pracovných príležitostí a zvýšenie podielu environmentálnej infraštruktúry.

Etapa prevádzky

Zámerom navrhovanej stavby je výstavba haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína. Predmet navrhovanej činnosti primárne, t.j. výkonmi priamo v areáli v štandardnom režime musí byť zabezpečený tak, aby významne negatívne neovplyvňoval na kvalitu vonkajšieho prostredia predovšetkým hluk z výroby, hluk používaných mobilných a stacionárnych zdrojov).

Vo vnútornom prostredí haly bude nevyhnutne potrebné objektívne analyticky a priamym meraním posúdiť úroveň hlukovej expozície zamestnancov pri prípravných a výrobných prácach a súvisiacich činnostiach, porovnať s najvyššími prípustnými hodnotami určenými predpisom a podľa potreby určiť opatrenia.

Dopravnými väzbami vo vzťahu na kontaktné územie bude doprava na vstupe a na výstupe organizovaná iba vo väzbe na existujúce dopravné pripojenie areálu. Početnosť pohybov vozidiel dovážajúcich vstupné suroviny a odvážajúcich dennú produkciu a v závislosti na odbyte produktov, môže celková početnosť dopravných pohybov (t.j. spolu na vstupe a na výstupe) dosiahnuť 2 až 3 vozidlá denne.

Prevádzkovanie areálu v plánovanom rozsahu a režime pravdepodobne nezmení únosný vplyv na zdravie obyvateľstva a prostredie pri akceptovaní všeobecných a špeciálnych prevádzkových predpisov na ochranu zdravia ľudí.

Zvýšenie imisií výfukových plynov a hluku však netvorí výrazný nárast oproti súčasnému stavu, keďže územie je i v súčasnosti zaťažené automobilovou dopravou.

Vplyvy na abiotický komplex krajiny

IV.1.8 Horninové prostredie, pôda a geomorfologické pomery

Návrh technického riešenia stavby uvažuje s výstavbou novej haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína v zastavanom území obce čo znamená, že nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy.

Vplyv na pôdu sa nepredpokladá ani v etape stavebných úprav nakoľko celý v celej výmere je evidovaný ako zastavané plochy a nádvorie a v podstatnej časti pozostáva zo spevnených plôch. I napriek tejto skutočnosti je počas výstavby potrebné realizovať opatrenia, aby sa zabránilo úniku ropných látok z používaných mechanizmov. Z hľadiska potencionálnych vplyvov na pôdu počas prevádzkovania navrhovaných zariadení možno konštatovať, že táto zložka životného prostredia nebude za štandardných podmienok chodu prevádzky negatívne ovplyvňovaná.

IV.1.9 Ovzdušie

Etapa stavebných úprav existujúceho objektu

V etape stavebných úprav sa očakáva zhoršenie kvality ovzdušia v dotknutom území a jeho blízkom okolí. Zvýšená intenzita dopravy a stavebná činnosť zapríčinia zvýšenie sekundárnej prašnosti a zvýšenie znečistenia ovzdušia emisiami zo spaľovacích motorov.

Etapa prevádzky

Prevádzka navrhovanej haly zvýši znečistenie ovzdušia nepatrnou mierou, na čo poukazuje aj skutočnosť, že podľa právnych predpisov na úseku ochrany ovzdušia sa nejedná o zdroj znečisťovania ovzdušia.

Z hľadiska lokalizácie sa jedná o územie, ktorého okolie je bez ohľadu na vybudovanie haly frekventovanou časťou. Navrhovaná hala na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína pri súčasnom dopravnom zaťažení predstavuje veľmi nepatrný podiel na imisiách.

Navrhované stavebno-technické riešenie v daných podmienkach lokality prinesie malý príspevok vnútorného znečisteného vzduchu odvetrávaného z priestorov zariadenia do vonkajšieho ovzdušia.

S poukazom na kapacitu spracovateľského zariadenia (technické riešenie) a intenzitu automobilovej dopravy v širšom záujmovom území nie je predpoklad významného príspevku posudzovanej činnosti k znečisteniu ovzdušia.

IV.1.10 Podzemná a povrchová voda

Etapa stavebných úprav existujúceho objektu

Podľa dostupných informácií o geologickej stavbe územia a hydrogeologických pomerov hladina podzemnej vody na záujmovej lokalite sa nachádza v úrovni 2,8 m pod povrchom terénu. Povrchová voda (s výnimkou zrážkových vôd dočasne akumulovaná) sa na lokalite nevyskytuje. Etapa stavebných úprav nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu podzemných a povrchových vôd.

Z hľadiska ohrozenia a kvality podzemných a povrchových vôd v období stavebných úprav objektu pripadajú do úvahy nasledovné zdroje kontaminácie:

- úniky látok zo skladov a techniky počas výstavby,
- havarijné úniky nebezpečných látok zo stavebných mechanizmov pri výstavbe.

Etapa prevádzky

Zariadenie na spracovanie ovocia nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd vzhľadom na odvedenie splaškových odpadových vôd vnútroareálovou kanalizáciou do novej nepriepustnej žumpy a odvedenia technologických vôd do jestvujúcej nepriepustnej žumpy. Samotné prevádzkovanie zariadení nepredstavuje významnejšie nebezpečenstvo pre kvalitu povrchových a podzemných vôd za predpokladu, že bude dodržiavaný prevádzkový poriadok.

Vplyvy na biotický komplex krajiny

IV.1.11 Vplyv na genofond a biodiverzitu

Výstavba haly sa vzťahuje na zastavané plochy existujúcich objektov a plochu nádvoria t. j. na plochy bez rastlinného krytu. V rámci oploteného dvora bude riešené stavenisko, skladovanie materiálu a odpadu, takže ani z tohto titulu nedôjde k záberu alebo poškodeniu biotopov a vegetačného krytu mimo dotknutého pozemku. Na pozemku sa nenachádzajú žiadne dreviny, výruby nie sú potrebné.

Biotopy a rastlinstvo zastúpené v okolí a v širšom dotknutom území nebudú výstavbou ani prevádzkou areálu dotknuté. Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení pri výstavbe a bežnej prevádzke je vysoko nepravdepodobný nepriamy dopad na vegetačný kryt prostredníctvom ovplyvnenia iných zložiek prostredia. Potenciálne riziko ovplyvnenia významnejšej vegetácie v širšom území činnosťou haly je vzhľadom na jeho kapacitu v území zanedbateľné.

Lokalita navrhovanej činnosti predstavuje zastavané plochy oplotenú plochu nádvoria bez drevinnej ale aj bylinnej vegetácie, z hľadiska výskytu živočíšstva má teda zanedbateľný význam. Významnejší dopad je vylúčený, pri zemných prácach nemožno vylúčiť likvidáciu úkrytov aj jedincov bezstavovcov prípadne drobných zemných cicavcov viazaných na pôdnu zložku v zastavanom území.

Biotopy živočíchov nachádzajúce sa v širšom území nebudú realizáciou navrhovanej činnosti dotknuté.

Nepriame vplyvy možno definovať predovšetkým ako rušenie hlukom, ktorý sa bude prejavovať v čase výstavby. Vzhľadom k tomu, že v priestore dotknutom rušivými vplyvmi sa vyskytujú druhy synantropné viazané na urbanizované prostredie sídiel, dočasné pôsobenie rušivých vplyvov nebude mať za následok trvalý ústup vyskytujúcich sa druhov. Ako bolo konštatované aj v predchádzajúcej časti, činnosť podniku možno považovať vo vzťahu k potenciálnemu ovplyvneniu populácií živočíchov na širšie územie za bezvýznamný.

Vplyvy na socioekonomický komplex krajiny

IV.1.12 Krajinná štruktúra a vzhľad krajiny

V sekundárnej krajinej štruktúre dotknutého územia výstavbou haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína pribudne nový technický prvok, a dôjde k zavedeniu novej činnosti do územia. Na lokalite výstavby nenastane zmena využitia. Z krajinárskeho hľadiska nedôjde k zmene estetiky krajinného prostredia a širšieho urbanizovaného územia.

IV.1.13 Funkčné využitie územia

Z hľadiska funkčného využitia dotknutého územia, ktoré je podľa územného plánu obce Gbelce predurčené k výstavbe priemyselných zariadení nedochádza k zmene súčasného funkčného využitia (existujúci priemyselný areál) a tým tiež nedochádza k negatívnemu zásahu do priestorového členenia priemyselno-technizovanej krajiny obecného typu.

IV.1.14 Obyvateľstvo

Etapu stavebných úprav existujúceho objektu

Zriadenie haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína s lokalitou umiestnenia prinesie pre túto obecnú časť krátkodobé nepriaznivé faktory (etapa zriadenia prevádzky) v oblastiach :

- kvalita životného prostredia (prašnosť, hlučnosť, exhaláty)
- doprava (zvýšenie intenzity dopravy)

Pôsobenie krátkodobých priaznivých faktory v oblastiach :

- sociálno-ekonomická (pracovné príležitosti)

Nepriaznivé faktory sa v malej miere prejavujú na ovplyvňovaní pohody obyvateľstva i z dôvodu, že najbližší obývaný rodinný dom je vzdialený od areálu výkupne železného šrotu cca 50 m a intenzita negatívnych faktorov bude v tejto vzdialenosti len doznievať.

Etapu prevádzkovania

V čase prevádzkovania haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína budú v dotknutom území prevládať priaznivé faktory pre obyvateľov mesta v oblastiach :

- sociálno - ekonomická (pracovné príležitosti),
- služieb

Z hľadiska pôsobenia nepriaznivých faktorov v etape prevádzkovania možno za významné považovať zvýšenie intenzity dopravy a s tým súvisiaci nárast hlukovej záťaže a imisnej záťaže. Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti prinesie pre obyvateľov tejto časti obce krátkodobé málo významné nepriaznivé faktory (etapa zriadenia prevádzky: zvýšená doprava, prašnosť, hlučnosť). V čase prevádzkovania budú v dotknutom území prevládať priaznivé faktory pre obyvateľov v oblasti sociálno-ekonomickej (pracovné príležitosti) a v oblasti služieb.

Zdravotné riziká počas výstavby alebo bežnej prevádzky neboli identifikované. Narušenie pohody a kvality života v hodnotenom území sa nepredpokladá i vzhľadom na vzdialenosť najbližších obytných domov.

IV.1.15 Sociálna infraštruktúra a služby

Výstavba a prevádzka navrhovaných zariadení neovplyvňuje sociálnu infraštruktúru. V oblasti služieb výstavba haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína zvyšuje ponuku a úroveň služieb.

IV.1.16 Infraštruktúra

Areál na realizáciu stavebného zámeru je vybavený všetkou potrebnou technickou infraštruktúrou.

IV.1.17 Doprava

Intenzita dopravy v čase výstavby bude mať za následok zvýšenie zaťaženia prístupových komunikácií k stavenisku. Prejazdnosť verejných komunikácií v dotyku riešeného územia budú v plnej miere zabezpečené.

Dopravne je areál napojený z Búčskej cesty, odkiaľ je riešený aj vstup do areálu a rovnako aj vstup pre zásobovanie. Pešie komunikácie obsluhujú len areál.

IV.1.18 Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny

V záujmovom území sa podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení uplatňuje prvý stupeň ochrany. Na ploche určenej k realizácii stavby sa nenachádzajú ekologicky významné biotopy, resp. významné segmenty krajiny z hľadiska ochrany prírody. Navrhovaná výstavba nezasahuje do žiadnych veľkoplošných alebo maloplošných chránených území.

V posudzovanom území sa nenachádza chránený strom podľa § 49 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení.

Územný systém ekologickej stability

Na dotknutej lokalite a v jej bezprostrednom okolí sa nenachádzajú prvky územného systému ekologickej stability.

IV.1.19 Rekreačia a turizmus

Realizáciou zámeru sa nedotkne rekreačného potenciálu obce Gbelce

IV.1.20 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Vplyvy v tejto oblasti sa nepredpokladajú.

IV.1.21 Priemysel

Zriadenie haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína pozitívne ovplyvní ponuku služieb pre obyvateľov. Z hľadiska priemyselných činností sa tak vytvorí prostredie vhodné na vznik alebo zvýšenie kapacít súvisiacich služieb.

IV.1.22 Sumarizácia vplyvov

Na základe identifikovaných vplyvov zámeru na jednotlivé komplexy krajiny a ich vlastností bola vypracovaná hodnotiaca schéma.

Schéma hodnotenia

Vplyvy na životné prostredie	Významnosť vplyvov									
	Nulový variant					Realizačný variant				
Abiotický komplex krajiny										
Hominové prostredie, pôda a geomorfologické pomery										
Podzemná a povrchová voda										
Ovzdušie		+					-			
Havarijná ohrozenosť (podzemných vôd)		+					-			
Biotický komplex krajiny										
Vplyv na genofond a biodiverzitu										
Socioekonomický komplex krajiny										
Krajinná štruktúra a vzhl'ad krajiny										
Funkčné využitie územia										
Obyvateľ'stvo		-			-		+			
Sociálna infraštruktúra a služby							+			
Infraštruktúra										
Doprava		+					-			
Hluk		+					-			
Chránené územia a ekologicky významné segmenty krajiny										
Rekreácia a turizmus										
Pol'nohospodár'stvo a lesné hospodár'stvo										
Priemysel		-					+			

Vysvetlivky: N - nevýznamný, S - málo významný až stredne významný, V - významný, K - krátkodobý, D - dlhodobý
X neutrálny, X- negatívny, X + pozitívny

Interpretácia hodnotenia

Na základe celkového hodnotenia vplyvov realizácie navrhovanej činnosti na abiotický, biotický a socioekonomický komplex krajiny s porovnaním nulového variantu a variantu realizačného, berúc do úvahy súčasný stav kvality životného prostredia v navrhovanej lokalite možno konštatovať, že realizáciou zámeru dôjde k vplyvom na:

Abiotický komplex krajiny

- Ovplyvnenie kvality ovzdušia na úrovni málo až stredne významnej, krátkodobo (etapa zriadenia prevádzky),
- Havarijná ohrozenosť podzemných vôd na úrovni málo až stredne významnej, dlhodobo (etapa prevádzkovania).

Socioekonomický komplex krajiny

- Ovplyvnenie obyvateľstva na úrovni málo významnej až stredne významnej, krátkodobo (etapa zriadenia prevádzky) negatívnej, dlhodobo (etapa prevádzkovania – ponuka pracovných príležitostí) pozitívnej,
- Ovplyvnenie dopravy na úrovni málo významnej až stredne významnej negatívnej dlhodobo (etapa zriadenia prevádzky aj etapa prevádzkovania) .
- Ovplyvnenie sociálnej infraštruktúry a služieb na úrovni významnej pozitívnej, dlhodobo (etapa prevádzkovania - ponuka služieb),
- Ovplyvnenie hluku na úrovni málo až stredne významnej, krátkodobo (etapa zriadenia prevádzky),
- Ovplyvnenie priemyslu na úrovni málo až stredne významnej, dlhodobo (etapa prevádzkovania) .

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Realizácia zámeru vzhľadom na svoje umiestnenie a charakter navrhovanej činnosti nebude produkovať emisie alebo iné vplyvy, ktoré by prispievali k diaľkovému znečisteniu alebo cezhraničnému negatívne vplyvu na zložky životného prostredia susedných štátov.

Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Prevádzka haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína je navrhovaná v existujúcom areáli. Dostupnosť vybudovanej infraštruktúrou nevyvoláva žiadne ďalšie investičné akcie, ktoré by ovplyvňovali súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti

Metódou analýzy, syntézy a následnej evalvácie krajinoekologických podkladov o dotknutom území sme dospeli k záveru, že v priebehu výstavby a bežnej prevádzky spracovateľského zariadenia nie je predpoklad vzniku rizík, ktoré by mali významný vplyv na kvalitu životného prostredia v navrhovanej lokalite v návaznosti na širšie okolie.

Potencionálne ohrozenie zložiek životného prostredia počas prevádzkovania haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína :

- únik nebezpečných látok z motorových vozidiel
- vznik požiaru,
- porušenie nepriepustnosti žump
- mimoriadne situácie pri živelných pohromách (povodeň, zemetrasenie),
- mimoriadne situácie ohrozenia zdravia, bezpečnosti a majetku.

Jedná sa predovšetkým o nepredvídateľné mimoriadne situácie, ktoré možno minimalizovať preventívnymi opatreniami, ktorú navrhujem v časti opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti.

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

IV.1.23 Územnoplánovacie opatrenia

Účelom územno-plánovacích opatrení je zosúladiť realizáciu posudzovaného zámeru s územným rozvojom dotknutého sídla a so súčasnými i predpokladanými rozvojovými aktivitami. Územie, na ktorom je uvažované zriadenie zariadenia na spracovanie ovocia v existujúcom areáli obce Gbelce.

IV.1.24 Stavebnotechnické opatrenia

Etapa stavebných úprav existujúceho objektu

Obmedzenie sekundárnej prašnosti

- Pri stavebných prácach a manipulácii so sypkými materiálmi treba vhodnými technickými a organizačnými prostriedkami minimalizovať sekundárnu prašnosť z dopravy a jej vplyv na okolité prostredie (prekrytie prepravovaných sypkých materiálov).
- Všetky opatrenia realizované k obmedzeniu prašnosti zaradiť do prevádzkových predpisov a oboznámiť pracovníkov s týmito opatreniami.

Ochrana podzemných a povrchových vôd

- Zabezpečiť dobrý technický stav dopravných a stavebných strojov z hľadiska možnosti úniku ropných produktov a vykonávať preventívne kontroly.
- Neskladovať pohonné hmoty a mazivá na stavenisku, manipuláciu s nebezpečnými látkami obmedziť na minimum.
- V prípade úniku nebezpečných látok postupovať podľa havarijného plánu kontaminovanou zeminou prípadne i vodou zachádzať v súlade so zákonom o odpadoch a súvisiacimi predpismi.
- Stavebnú techniku a mechanizáciu odstavovať na zabezpečenej ploche.

Obmedzenie hluku a vibrácií

- Používať iba zariadenia a motorové vozidlá v riadnom technickom stave.
- Vylúčiť stavebné práce v čase nočného klľudu.

Bezpečnosť a plynulosť dopravy

- Zabezpečiť čistenie všetkých mechanizmov pri opúšťaní areálu výkupne železného šrotu počas výstavby.

Nakladanie s odpadmi

- Zabezpečiť triedenie stavebných odpadov, nakladanie s odpadmi vykonávať v súlade s VZN obce Gbelce

Protihavarijné opatrenia

- Zabezpečiť vypracovanie plánu preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku pre etapu stavebných úprav.

Etapa prevádzkovania

Ochrana podzemných a povrchových vôd

- Manipuláciu s nebezpečnými látkami vykonávať v súlade s prevádzkovým poriadkom.
- Vykonávať opatrenia podľa § 39 zákona Č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a zabezpečiť prevádzku podľa STN 753415 Ochrana vody pred ropnými látkami.

Obmedzenie hluku a vibrácií

- Používať iba zariadenia a motorové vozidlá v riadnom technickom stave.
- Dodržať v rámci prevádzky povolenú limitnú hodnotu hluku - 70 dB pre výrobné zóny a areály závodov, ktoré platia podľa NV SR č. 339/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií.

Nakladanie s odpadmi

- Nakladanie s odpadmi vykonávať v súlade s VZN obce Gbelce.
- Dodržať povinnosť držiteľa odpadu, ktorý predpokladá produkciu viac ako 100 kg nebezpečných odpadov ročne a pred začatím činnosti požiadať príslušný orgán štátnej správy o vydanie súhlasu na nakladanie s nebezpečnými odpadmi
- Doplniť v ďalšej dokumentácii informácie o množstve jednotlivých odpadov za rok podľa druhu odpadov a jeho kódu v zmysle Katalógu odpadov.
- viesť povinne z titulu pôvodcu odpadu, evidenciu o všetkých vznikajúcich odpadoch, podávať hlásenia o nakladaní s odpadom.
- Zabezpečiť prednostne zhodnocovanie odpadov, ak nebude možné spresniť spôsob ich zhodnocovania, v nadväznosti na § 3 a § 19 ods. 1 písmo d) zákona č. 223/2001 Z. Z. a zabezpečiť zneškodňovanie odpadov len u oprávnenej osoby podľa zákona o odpadoch.

Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala

Pod nultou variantou sa v danom prípade rozumie stav územia bez zriadenia haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína. V prípade tohoto variantu nedôjde k zmene využitia existujúceho areálu a vstupy a výstupy do prevádzky zostanú na úrovni súčasného stavu. Vzhľadom na už investované náklady investora, je možnosť ponechania miesta návrhu v súčasnom stave

potenciálne vylúčená, resp. neakceptovateľná. Ochrana plochy pred činnosťou iných osôb, jej stráženie a údržba si bude vyžadovať neefektívne organizačné a ekonomické intervencie vlastníka. V prípade neuskutočnenia predmetu navrhovanej činnosti nebudú zriadené nové zdroje znečisťovania prvkov prostredia. Nebudú vybudované a používané nové plochy statickej a dynamickej dopravy s nízkymi, ale definovateľnými vplyvmi na kontaktné územie a obyvateľov dotknutého územia. Z hľadiska záujmov a cieľov navrhovateľa a obce nedôjde k rozvoju a prevádzkovaniu prijateľnej a vhodnej činnosti zdrojov a výroby výrobkov vhodných pre ľudskú spotrebu.

Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Na základe platného územného plánu obce Gbelce je navrhovaná hala v súlade s rozvojovými zámermi obce.

Strategické dokumenty nie sú v rozpore s navrhovaným zriadením haly na výrobu pasterizovaných ovocných štiav a vína.

Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Predkladaný zámer komplexne hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie v navrhovanej lokalite situovanej v kat. úz. obce Gbelce.

Vzhľadom na účel zákona, je proces hodnotenia vplyvov na životné prostredie zameraný predovšetkým na posúdenie environmentálnej vhodnosti a prijateľnosti predmetu návrhu v rozsahu známych a aj predpokladaných účinkov jeho uskutočnenia. V tomto štádiu prípravy je zo primerane dostatočne definovaná budúca priestorová a funkčná štruktúra prevádzky navrhovanej činnosti a v primeranom rozsahu sú známe faktory vstupujúce do prostredia. Ide o štandardnú, a pri dodržiavaní prevádzkových a bezpečnostných opatrení aj o nenáročnú a nízko rizikovú činnosť v krajine. Vplyvy predmetu návrhu považujeme za málo významné. Okruhy problémov, alebo neurčitosti sú definované v tejto kapitole a sú transformované do opatrení na zmiernenie možných nepriaznivých vplyvov. Na základe tohto nepredpokladáme nevyhnutnosť vypracovania správy o hodnotení. Navrhovateľ odporúča príslušnému orgánu ukončiť proces hodnotenia vplyvov na životné prostredie na úrovni hodnotenia zámeru navrhovanej činnosti v súlade s ustanoveniami zákona. Podmienky, návrhy, alebo odporúčania, ktoré vyplynú zo stanovísk dotknutej obce, dotknutých orgánov a verejnosti k zámeru, budú akceptované v potrebnom a objektívne možnom rozsahu a budú predmetom projektu stavby a pre uvedenie navrhovanej činnosti do prevádzky.

Metodický postup hodnotenia navrhovanej činnosti bol vykonaný v súlade so zákonom NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

Zámer je vypracovaný v jednom variante navrhovanej činnosti, nakoľko Obvodný úrad životného prostredia Nové Zámky na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa podľa ustanovenia § 22 ods. 7 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov upustilo od požiadavky variantného riešenia zámeru.

Dôvodom bolo, že pre navrhovanú činnosť navrhovateľ nemá k dispozícii inú lokalitu a pre predmet navrhovanej činnosti nemá k dispozícii iné riešenie, technické a technologické zabezpečenie vykonávania jej predmetu.

Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Súbor kritérií a určenia ich dôležitosti na výber optimálneho variantu vzhľadom na upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti nebol realizovaný.

Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Vzhľadom na upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti nebol o potrebné výber realizovať.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Vzhľadom na zámer využiť voľné kapacity v jestvujúcom areáli, vyhovujúcu infraštruktúru a tým minimalizovanie vplyvov navrhovanej činnosti na kvalitu životného prostredia možno konštatovať, že v danom prípade nie je k dispozícii iná vhodnejšia lokalita na umiestnenie navrhovanej činnosti.

VI Mapová a iná obrazová dokumentácia

V prílohe k predkladanému zámeru sú priložené :

- upustenie od variantného riešenia
- celková situácia
- pôdorys 1 np

VII Doplnujúce informácie k zámeru

Predkladaný zámer bol vypracovaný na základe mapových, evidenčných, textových a grafických podkladov poskytnutých od organizácií a orgánov verejnej správy. Časť zámeru popisujúca technické riešenie stavby bola prevzatá z podkladov projektovej dokumentácie.

VIII Miesto a dátum vypracovania zámeru

Zámer bol vypracovaný v mesiaci júl 2011.

IX Potvrdenie správnosti údajov

Spracovateľ zámeru

Ing. Róbert Halász
konateľ spoločnosti PROFMAT spol. s r. o. Gbelce